

ELŐFIZETÉS

NYELVEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

KIRJUTÁSOK:
4-hasábos postai sor egyszer 20 fillér,
mizsán következőn 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 38.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevény-
Társaság.
Köcsög főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, október 23.

Visszavertük az olaszok harmadik általános támadását.

Budapest, október 22. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

Keletgaliciában csend uralkodott. Nowo-Alexinieonél az oroszok folytatták támadásaikat. Harcvonalunkat *tinnyomó haderő nyomása eidi öt kilométernyi szélességben egyezer lépéssel hátrább vontuk.* Az összes támadások, melyeket az ellenség ezen új hadállás ellen intézett, épugy, mint a Zaloscetől keletre levő harcvonalunk elleni előretörések *ütegeink keresztüzében összeomlottak.* A Styr melletti harcok hevessége fokozódott. Az oroszok a legutóbbi napokban Czartorysktól nyugatra a német és osztrák-magyar csapatok közé nagy haderő igénybevételével éket vertek. Tegnap erősítések beérkezése után ellentámadást intéztünk ellenük. Okonsknál három oldalról fogtuk körül az ellenséget és visszavetettük. Az ellenség ama törekvése, hogy szorongatott csapatai helyzetén Czartorysktól északnyugatra Kolki irányában intézett támadással segítsen, a német és osztrák-magyar csapatok ellenállásán meghiusult. Herberstein gróf tábornok Kolkitól délre küzdő csapatai végül a maguk lövészárkaiból meglepő kirohanást intéztek ellenség ellen, azt elűzték és két tisztet, valamint hatszáz főnyi legénységet elfogtak. A Kormin és Styr melletti még be nem fejezett harcokban október 18-tól máig összesen 15 orosz tisztet és 3600 főnyi legénységet elfogtunk, egy ágyut és nyolc gépfegyvert zsákmányoltunk. Az ellenség Litvániában küzdő csapataink ellen több támadást intézett; helyenkint eljutott hadállásainkig, de az összes támadásokat végleg visszavertük.

Olasz hadszíntér:

Mint vártuk, tegnap délelőtti több mint ötven óra hosszat tartó tűzérési előkészítés után megkezdődött az olasz hadsereg főerejének általános támadása tengermelléki hadállásaink ellen. Ez a harmadik a már öt hónapja tartó háboruban. A Krnen a tolméini hídtő állásainál, különösen a doberdől fensik szőlén elkeseredett haro folyik. A 119. számú olasz mobilmilic-ezrednek a Krn-támpont ellen intézett támadása az ellenség rendkívül súlyos veszteségei közt omlott össze. Egy második támadás ugyan ezen szakaszon bátor védő csapataink tüzeben rövid idő alatt szintén meghiusult. Hadállásaink előterét olasz hullák borítják. A tolméini hídtőben ellenség támadásai főképp a Mrzli-Vrh és védelmi vonalunk déli része ellen irányultak. Az összes támadásokat véresen visszavertük. Ahol az ellenség egyes helyeken a legelső rohammal betört legelső védelmi vonalainkba, ellentámadások újra kiverték. Az olaszok veszteségei itt is igen nagyok. A Monte san Michelen erős ellenséges csapatok délután benyomultak lövész-fedezőkeinkbe, de következő ellentámadással mindenütt visszavertük. Előbbi állásaink újra birtokunkban vannak. Többszörös támadások után az olaszoknak a déli szomszédos szakaszon is sikerült lövészárkainkba behatolni. Egyikük se tért vissza. A fensik délnyugati harcvonala véres viaskodás színhelye volt. A harcok sok helyen kézi tusává fejlődtek. Az ellenség veszteségei itt különösen nagyok. Az elmúlt éjszakán a harcok a doberdől fensikon változatlan hevességgel tovább folytak. Karinthiában a Hochweissensteinon (Monte-Peralba) a Plöcken-szakaszon és a Seebachtalban gyengébb támadások voltak, amelyeket visszautasítottunk. A tiroli harcvonalon, mint eddig, ugy most is heves tűzérési harcok folytak. A Dolomitokban újabb olasz támadások omlottak össze erős állásainkon.

Délkeleti hadszíntér:

A szövetségesek támadása Szerbiában tegnap is mindenütt előre haladt. A Kövess tábornok által vezényelt hadsereg osztrák-magyar csapatai a Kosmaj hadállás ellen előre nyomulva rohammal vették be a Baljától délre emelkedő Slatina magaslatot. A Morava mindkét partján előrenyomuló német hadak elérték a Palánkától és Petrovától északra fekvő területet. Kumanovo és Veles a Vardar völgyben a bolgárok birtokában vannak. Hőter altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtó-osztálya.)

Kövess és Gallwitz tábornokok előnyomulása Szerbiában.

Berlin, október 22. (Hivatalos). A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Különös esemény nem volt.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja.

Sadevenál (Kozianitól délre) a keskeny, tó-közökben elfoglalt állásaink ellen intézett erős orosz támadásokat visszavertük.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja.

Az oroszok Baranovicitól északkeletre, keletre és délkeletre széles arcvonalon támadtak, visszavertük őket. Baranovicitól keletre sikeres ellentámadásunk folyamán nyolc tisztet és 1040 főnyi legénységet ejtettünk foglyul.

Linsingen tábornok hadcsoportja.

Czartorysktól nyugatra megindított átkaroló ellentámadásunk sikerrel járt. Az oroszokat ismét visszavetettük. Az üldözés megindult. Utolsó napok harcában itt 19 tiszt és több mint 3600 főnyi legénység jutott fogásunkba, egy ágyut és nyolc géppuskát zsákmányoltunk. Tegnap jelentettük, hogy néhány ágyunkat elvesztettük. Ezen veszteségünket az okozta, hogy orosz osztagok áttörték a szomszédos csapatokat és tűzérési vonalunk hátába kerültek. Hat ágyunk veszett oda.

Balkán hadszíntér:

Mackessen tábornagy hadcsoportjában Kövess tábornok hadserege általában elérte az Crnajevó-Slatina-hegy vonalat. Gallwitz tábornok hadserege Zelevácig Savanovácig és Trnovca-ig, valamint a Ranováctól északra fekvő területig nyomult előre. A hadsereg egyéb részeiről a jelentések még nem érkeztek be. Bolgár seregrészek megszállták Kumánovot. Velest elfoglalták. Strumicától délre a bolgárok ellenséget Vardaron tul vetettek vissza. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtó-osztálya.)

Velezt és Kumanovot elfoglalták a bolgárok.

Szófia, október 22. A bolgár főhadiszállás jelenti az október 20-iki hadműveletekről a következőket: Október huszadikára virradó éjszaka a szerbek ellentámadást kíséreltek meg a Negotin körül levő csapatok ellen, de visszavertük őket és veszteségeket okoztunk nekik. A Timok-völgyében csapataink elérték Zajecár-Knajzeváci utat és elfoglalták Belacka (Zajecártól huszonkét kilométernyire délre) Kraljevo-selo Diakova és Jelasnica (két kilométernyire Knjazeváctól északnyugatra) községeket. A bolgár Morava völgyében Vranjától északra és északkeletre csapataink visszaverték a vasuton odaszállított friss csapatokból álló erősítéseket és folytatták előnyomulásukat észak felé. Vranjában a már ismert zsákmánvon kívül egy katonai kórházat, egészségügyi anyagot és orvosságot találtunk ötvenezer frank értékben, továbbá egy

fertőtlenítő készüléket és ötvenkét vasuti kocsit. Katonáink még ma is felfedeznek a házakban elrejtett szerb katonákat. Egyik házban egy lovas-katonánk megsemmisített holttestét találtuk; szerb katonák áruló módon meggyilkolták és azután kiszúrták szemét.

Ama hadoszlop, amely a Stracinnál megvert ellenséget üldözi, birtokba vette Kumanovot. A szerbek vadul menekülnek Üszküb felé. Csapataink, amelyek az Ovcsepolje fensíkot elfoglalták, eljutottak a Vardarig és elfoglalták Velez városát. Üldözzük Prilep felé menekülő ellenséget. Velez körül elpusztították csapataink a Vardar vasutat, miáltal elvágták a szaloniki-üszkübbi összeköttetést. A Strumica vidékén a hadműveletek rendkívül kedvezően folynak. Az ellenséget visszavetítettük a Vardarig. Cepeli hegy birtokunkban van. (Ez a Belasica hegylánc legmagasabb pontja Strumicától délnyugatra és vidék vízválasztója. A harotéren levő hadsereg nagyvezérkara. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

tóságok által biztosított, a tengeri beszerzése iránti tárgyalások most vannak folyamatban.

A földmivélségi miniszterium május havában országos közlelmzési célokra és a hadsereg céljaira összesen 91000 mm. tengeri rekvirálását és beszoigáltatását rendelte el Aradvármegyében. Ezen mennyiségnek leszállítását egy írásbeli felterjesztésben, mint szóbeli tárgyalások során több ízben kérte az alispán, eljárása azonban országos érdekekből eredményre nem vezetett, úgy, hogy legnagyobb sajnálatára, a helyi gazdasági érdekek érintésével is a szükséges mennyiség beszoigáltatása iránt kellett rendelkeznie. Az 1915. évi termésből közszükségleti célokra 290.000 mm. beszoigáltatását rendelte el a földmivélségi miniszter. Leírata alapján a szükséges tengeri beszoigálását és rekvirálását, jársonként méltányosan megosztva, elrendelte Aradmegye alispánja. Ezzel kapcsolatosan felterjesztést intézett a m. kir. földmivélségi miniszterhez, hogy a haditermény részvénytársaság által eszközölt vásárlásokat, nem különben Aradvármegye 25.000 mm. közlelmzési tengerijét a kirótt mennyiségbe tudja be és felhívta a miniszter figyelmét arra is, hogy a tengeri kényszer-érése folytán a beszoigáltatandó mennyiség egész kontingense emberi táplálkozási célokra alig lesz alkalmas. Erre a felterjesztésre válasz még nem érkezett.

A háborúval karöltve járó drágaság mérséklésére a hatóságok a kiadott kormányrendeletek alapján a lehető intézkedéseket megtették és adott esetben szigorú büntetéseket alkalmaztak. Hogy mindennek dacára egyes közszükségleti cikkek ára szerlelett magdráult, annak oka nem a hatósági intézkedések hiányában, vagy elégtelenségében, hanem főleg termelési és forgalmi nehézségekben keresendő és annak tudandó be, hogy ezen kérdés rendezése helyi intézkedésekkel alig lehetséges és országosan nehézségekbe ütközik.

A hadbavonultak itthon maradt családtagjainak segélyezése a pénzügyminiszteri rendeletek értelmében történt. A hatóságok a segélyösszegek megállapításánál a tavaszi, nyári és őszi munkaidényben különös figyelemmel voltak arra, hogy a munkabíró egyépek munkába menjenek és ne támaszkodjanak kizárólag az államsegélyre. Ezen célból a segélyösszegek, ahol indokolt volt, megfelelően leszállították. A szokásos gazdasági munkák bevezetésével és a tél beálltával a hatóságoknak gondjuk lesz arra, hogy a hadbavonultak azon családtagjai, akik munkával konverüket munkahiány miatt meg nem szerezhetik, kellő állami segélyben részesíttessenek a illetve segélyük felemeltessék. A segélyezés ügye a hatóságoknak, főleg a községi előljáróságoknak igen sok dolgot ad és egyes esetekben panaszokra is vezet, ami legtöbbször az állami segélyezés intenciójának félreértésén, vagy tudatos félremagyarázásán alapul. A hatóságok minden panaszt megvizsgálják és a vizsgálat eredményéhez képest a panaszokat az állam és az illető egyén érdekeinek figyelembe vételével a hivatkozott rendeletek alapján igazságosan elbírálják. Hasonlóképen soronkivüli és méltányos elbírálásban részesülnek a rokkant katonák a illetve a harotéren elesett vagy eltűnt katonák és hadimunkások segélyezési ügyei is.

Senki ne maradjon el a nemzeti kölcsön aláíróinak hadseregéből

Háromszázezer métermázsa gabonát szolgáltat be Aradmegye.

(Gondoskodás a megye ellátatlan lakosságáról. — Közérő kirendelése gazdasági munkákra négy járásban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 22.

A közgazdasági hatóságoknak egyik legfőbb feladata a háború hosszú hónapjai alatt, hogy a megnövekedett közlelmzési viszonyokon segítsenek. Ezen a téren természetesen nem elég, ha a hatóság tevékenysége öletszerűen, pillanatnyi szükségletek kielégítésére törekszik, hanem gondolni kell a jövőre is, fokozni kell a termelés lehetőségét. Példaadón töltötte be ezt a feladatát Aradmegye vezetősége, a mint arról Dálnoki Nagy Lajos alispánnak az őszi közgyűlés elé szánt jelentése — a melyet előzőleg a szombaton, október 23-án délelőtt tartandó állandó választmányi ülésen ismertettek — a következőkben számol be:

— A közigazgatási hatóságok a háborúval kapcsolatosan a legnagyobb buzgalommal folytatták tevékenységüket.

A hadsereg anyagi szükségletének kiegészítésére, nemkülönb munkás célokra ezen időszakban is igényeltettek lovak, járművek, munkások és iparosok, azonban nem olyan nagy mértékben, mint azt tavasszal bejelentette az alispán. Ennek az a magyarázata, hogy Aradvármegye a réa békében kivett hadiszolgáltatásokat legnagyobb részben már kiállította, úgy hogy az elmúlt 6 hónap alatt főleg csak egyes menetaszálójak és menetaszádok részére volt szükség kisebb számú lóra és járművekre. Miután Aradvármegye közönsége úgy a személyes, mint egyéb hadiszolgáltatásokkal meg volt és meg van terhelve a miután további nagyobb igénylések a hadseregére is nagyfontossággal bíró gazdasági érdekeket károsan érintenék és veszélyeztetnék, a katonai paranosnoksággal folytatótt levelezés, nemkülönb szóbeli érintkezés útján oda is hatott Dálnoki Nagy Lajos alispán, hogy a jövőbeni igénylések a hadi ér-

dekek figyelembe vételével a lehető legkisebb mérvre leszállítottassanak.

A folyó évi termés biztosítása, nemkülönb a többi gazdasági munkák elvégzése érdekében és a közlelmzés tén a következő hatósági intézkedések történtek:

A közérő kirendelésére a földmivélségi miniszter urtól nyert engedély alapján felhatalmazta az alispán a kisjenői, borosjenői, máriaradnai és tornovai járási főszolgabírákat, hogy a közérő a gazdasági munkákhoz a szükséghez képest rendeljék ki a munkabérek az előírt módon állapítsák meg. A munkaerő pótlására egyesek és a községek által igényelt hadifoglyok kiszolgáltatását a hatóság mindankor soronkivül intézte és szorgalmazta, úgy hogy az aratás, behordás és cséplés minden különös nehézség nélkül foganatosítható volt. A tényleges szolgálatot teljesítő katonáknak gazdasági munkák céljára való szabadságolása ügyében a hatóságok a hadi érdekek ezen előtt tartásával minden esetben a legméltányosabban jártak el, a szabadságolásokat mindig a legmesszebbmenő határig véleményezték, úgy hogy az ezen uton rendelkezésre bocsájtott munkaerő sem kiesnyelhető. Nemkülönb a gazdasági érdekek különös méltánylásával terjesztik elő a hatóságok az 1865—1872. évbéli születésű népfelkelők felmentése ügyében javasolataikat.

Az elmúlt közlelmzési időszak 1915. évi augusztus hó 15-ig nagyobb észrevételei és nehézség nélkül lebonyolított. A leszámlás a gabona rekviráló központtal még folyamatban van, de már most is jelezhető, hogy a törvényhatóságra az elmúlt év közlelmzéséből terhek nem hárulnak, sőt ellenkezőleg némi pénz fölösleg fog mutatkozni.

Az 1915. évi augusztus hó 15-től 1916. évi augusztus hó 15-ig terjedő idő közlelmzési teendőire vonatkozólag a törvényhatósági bizottság elé külön jelentést terjesztett az alispán. E helyütt csak azt kívánja megemlíteni, hogy a m. kir. belügyminiszteriummal szóbelileg folytatott tárgyalások során Aradvármegye ellátatlan lakosságának élelmzésére összesen 85.000 mm. gabona állapított meg, amelyből 60.000 buzára, 25.000 pedig a tengerire esik. A szükséges buza a ha-

Monasztirból Kraljevóba menekül a szerb kormány.

(Kétségbeesítő a szerb sereg helyzete. — Békére hajlik a közhangulat.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Bécs—Stockholm, október 22.

Az *Aftonbladet* írja: A támadó német és osztrák-magyar hadsereg nemcsak számban erősebb, hanem — ami rendkívül sokat jelent — sok nehéz ütőegyet is vonultat fel déli ellenfele ellen, amivel szemben, amint a szerb hivatalos jelentésből is megállapítható, a szerbek nem tudnak megfelelő tűzértséget állítani. Ehhez járul Bulgária támadása, amely az utóbbi két év alatt teljesen reorganizálta hadseregét, úgy, hogy az minden tekintetben a szerb hadsereg fölött áll. Északról a középponti hatalmak seregei a szerbket a Morava völgyéből igyekeznek kiszorítani, keletről pedig a bolgárok fáradoznak azon, hogy a szerb csapatokat Szalonikától végleg elváciák. Világos tehát, hogy a szerb hadsereg helyzete rendkívül kritikus. Ha északon igyekeznek megvetni lábukat, úgy a bekerítés veszélyének teszik ki magukat, ha pedig délre vonulnak, úgy messze kell eltávolodniuk legfőbb élelmezési bázisuktól. Azt hisszük így, hogy még rövidebb idő alatt, mint ez Belgiummal történt, Szerbia sorsa szintén a megsemmisülés lesz.

Békére hajlik a szerb közhangulat.

Konstantinápoly, október 22. Nisből érkezett megbízható hírek szerint a szerbiai vezető körök kétségbeesése és zavara egyre növekedik és elmerüléssel fenyeget minden nyugodt belátást. Az udvar és kísérete Vranska Banjába, egy Nis és Vranja köztlevő kis fürdőhelyre költözködött. A diplomaták csoportja ugyanígy cselekedett és már előkészült arra is, hogy Pristinába költözik. Azok a hangok, amelyek a középponti hatalmakkal kötendő gyors békét tanácsolják, egyre nyiltabbak lesznek és mindinkább elszaporodnak. Ha a várva-várt segítség nem érkezik meg az entente részéről, akkor ellenállhatatlan erővel fogja kényszeríteni a közhangulat a kormányt arra, hogy a békéről tárgyaljon. Az udvar és a diplomáciai testület azért költözik Pristinába, mert Szerbia leveretése után innen könnyen menekülhet a királyi család Montenegróba. Péter király tehát újból igénybe veheti a montenegrói azilumot, vagy pedig Monastiron át görög területre menekülhet.

Kraljevóba menekül a szerb kormány.

Bukarest, október 22. Az *Independance Roumaine* jelenti: A szerb kormány székhelyét Kraljevóba helyezték, mert Monasztir felé az út többé nem szabad.

Három bolgár hadsereg operál.

Berlin, október 22. A *Rjecs* a bolgár hadsereg beosztásáról a következő adatokat közli: A bolgár hadsereg három önálló seregrészre van felosztva. Az első seregrésznek Hogeceev, a másodiknak Tonosev, a harmadiknak Toti tábornok a parancsnoka. Az első sereg a szaloniki—nisi vasúti vonal ellen operál a főhadat, hogy a Vardar melletti Skoplje vasúti állomást

elfoglalja. E seregnek egy hadosztálya a Timok vidék ellen északkelet felé operál. A második hadsereget Filipovov körül összpontosították. Ennek egyik hadosztálya Trácia, két másik hadosztálya pedig Románia irányában volt elhelyezve.

Támadás Cettinje ellen.

Cettinje. A cettinjei sajtóiroda jelenti, hogy a Drinán és Grahovonál az osztrák-magyar csapatok hevesen támadták a montenegróiak állásait, osztrák-magyar aeroplánok az utolsó napokban több ízben átrepültek a Drina-frontot, Grahovótól Piváig. Egy aeroplán Plevlje felett is megjelent.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: „Lyon Lea” másodszor.

Lyon Lea.

— Bemutató az aradi Nemzeti Színházban. —

Arad, október 22.

Ha Bródy Sándor új darabot ír, annak súlyának kell lenni. Az utóbbi évek drámai sikereiből a legnagyobb érdem, elismerés, siker őt illeti, darabjait eseményszámba vette a színpad közönsége és az irodalom egyaránt. Kimagasló és az utolsó évtized magyar színműirodalmának átlag darabjait messze felülhaladó sikereinek titka a tárgy sikerült megválasztásán felel az a gondos a sablonostól különböző újszerű beállítása a cselekménynek és a költői nyelvezet, mely Bródy darabjait az új magyar irodalom legzebb termékei közé emelik. Tárnyul olyan témákat választ, mely szóban levő, aktuális és érdekes, eltalálja teljes érzéssel, mi kell a közönségnek, irodalmat visz a színpadra. de vigyáz a külső hatás eszközeire is. Ezért kasszasiker is minden darabja.

Jellegzetes Bródy színműveinél, hogy mind-egyik a dráma mellett egy-egy korrajz. Nem a nagy egészet, a békébanl Magyarország egész eszméiről mutatja be, nem a század vajdó gondolatvilágának akar kifejezője lenni, a huszadik század magyar drámája megírásához nem tudjuk még, ki lesz a modern Katona József és ki lesz az új, a mai Bánk. Egy darabot, egy kis Magyarországot írt eddig, amikor a Tanítónőben az elmaradt falut és Timár Lizában a betegesen modern fantasztikus Lipótvárost, egy kis Budapestet rajzolt meg. Akkor, mikor ezeket írta, ezekről beszéltek az emberek, ez volt közszója. Volt idő, mikor a falu élete ép olyan aktuális volt, mint a Lipótváros hirbeft családi botránnyai.

Aktuális marad most is Bródy és azt írja, ami a közönségnek ma kell, a mi izgatja: a háborút, annak egy kis töredéke darabja meséje, egy mozaik a háború ezer meg ezer kis tragédiájából, azok közül, mely évszázadokig fog anyagot szolgáltatni az íróknak.

A galíciai zsidók sorsa a téli orosz hódítás alatt egyik szomorúan tárgyalt kérdés volt. Az orosz kegyetlenkedések első sorban a galíciai zsidókat sújtották végtelen nagy az a szenvedés és gyötrellem, amelyet az orosz hódítás alatt átéltek.

Helyes érzéssel választja Lyon rabbit és annak leányát a cselekmény központjává, az

orosz ur, Konstantin herceg az oroszország egyik degenerált, nyugati kultúrával kacérkodó embere a nagy elientét, a zsidóság és szlávág évezredek harcában, ez a három személy maga a dráma, a többi epizód.

Lyon az egyházi tudományokban megszült rabbi leánya, ki völégényén kívül más férfit nem ismert, egy esomó lappangó erő és elrejtett szenvedély, tudatlanságában naiv, sokat sejtő, élni vágyó teremtmény, a férfi, a nagyur, herceg, ki hódító katona és szép, orosz, ki gyűlöli a zsidót nevelésénél fogva, kéjenc, vágyik a legzebb, legérzékenyebb leány szerelmére — olyan nagyzerű önzetközés a drámában, melynek méltó megírásához egy Bródy Sándor tolla kellett.

Az egészhez millió az a gunyos utálat, félt és gváva világnézet, melyet a franciás korin érett herceg, ez a szláv ember képvisel, a zsidók mindennel megalkuvása az évezredek türelme, mely a szenvedést olyan keserűen természetesnek, mindennapinak tartja.

Három gyönyörű felvonáson át egyik szebb gondolat a másik mellett, a Talmud remek költői nyelvezetének esodás magyar nyelvre való áttitése, a csaknem jambusokban megírt dialógok, megkapja, elragadja a nézőt, azt hiszi, mintha egy régi mesét mondanának, melynek csak környezete mai.

Megható, poétikus minden a darabban. együtt szenvedünk az üldözöttekkel, átérzünk a rabbi rettenetes lelkiállapotát, feszülten figyeljük összes idegeinkkel a szép Lea ébredő szerelmét, önmeghasonlítását mindennel, a mi őt addig körülvette.

A színház elsőrangú produkált a darab színrehozatalával, olyan óriási sikerre van ki látása, mely az egész szezonban dominálhat, Zeutolt nézőtér, a senekar helyeit is megtöltve. bámulta, esodálta Bródy Sándor szép darabját.

A főszerepeket Várnay, Kertész és K. Kápolnay Juliska játszották. Művészetük minden elismerést megérdemel. Várnay mint Lyon rabbi megrázó, magasabb művészi feladatokat fényesen megoldó, alakítást nyújtott. Kertész Dezső mint Konstantin herceg esodásának minden tüzet belevitte romantikus szerepébe. Megmutatta, hogy olyan kvalitásokkal rendelkező művészember, a kit ambiciója, széperzéke és talentuma kiválóvá fog tenni. K. Kápolnay Juliska lélektanilag mélyen átgondolt alakítása komoly, finomultabb művészi megoldás, a sikerből főrészt illeti meg. Deli kisebb szerepében elsőrangú. Szász Anna kis szerepben teljesen megnyerte a közönség rokonszenvét, Győző ma is bebizonyította, hogy minden szánerben egyformán kitűnő és izlése.

A rendezésért külön elismerés illeti meg Hidvéghy Ernőt.

(W. K. dr.)

* A győztes. (Társadalmi dráma az Urániában.) A színház változatos műsorába ma egy elsőrangú drámát iktatott be, mely úgy tárgyánál, mint kiállításánál fogva, különös figyelmet érdemel. A dráma témája egy könyvnyelmu férfi, kit sem feleségének, sem gyermekének szeretete nem tud a rossz útról eltéríteni. Hosszu és szenvedésteljes pályát jár meg a bűnös, amíg feleségének kitarló és gyermekének odaadó segédkezése ebben, a férfit visszavezeti a családi-meleg, békés otthonába. A győztes a feleség és a gyermek lett és a győzelmi boldogsághoz és megelégedéshez jut a férfinak is. Elsőrangú szereplő, kiváló művészek, és tökéletes rendezés teszik értékessé és érdekessé a drámát. — Mánya a török leány keleti látványosság legközelebb az Urániában.

* A Vöröskereszt hangversenyének jövedelmét a katonák téli felszerelésére fordítja. Az aradi Vöröskereszt-Egyesület elnöksége a helyőrség parancsnokságával tárgyalásokat folytatott az október 30-iki hangverseny jövedelmének hovatartozása iránt s erre a megállapodásra jutottak, hogy a jelen pillanat legfontosabb kötelessége hősi harcosainkat meleg ruhával ellátni. Ha megővjük őket a megfázásból előállható betegségektől és a megfagyás veszedelemétől, annál kevesebb lesz az özvegy és árva, a rokkant és nyomorák. Így jutott azon elhatározásra, hogy a 30-án tartandó napszabású és magas művészi színvonalon álló hangversenyének jövedelmét meleg téjvédők, kézmelegítők és lábvédők beszerzésére fordítja. A Vöröskereszt karöltve óhajt működni dr. Múlek Lajosnéval, kit teljes erejével akar támogatni nemes munkájában. Azt hisszük, Arad minden szépért és nemesért lelkesülő, előkelő, fenékelt gondolkodású társadalmi hozzáértően karolja fel ezt az eszmét is. Arad közönsége megmutatta a báboru folvámán, hogy felbuzdulása nem muló szalmaláng, hogy megérti az idők intő szótját, hivatását, öntudatos komolysággal fogja fel és mindenkor vezetőserepet visz és előjár az áldozatkézség és a hazafias kötelességek teljesítésében. A hangversenyre jegyeket a nagy érdeklődés miatt nem héttől, hanem már szombat déltől kezdve lehet váltani a Seherhag H. és Weisz Leó cégnél. Az előbbi üzletben a jobboldali, az utóbbinál a baloldali jegyeket kapni. A jegyek ára 8—1 korona között változik.

* A színház hírei. Vasárnap előadások. Vasárnap délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárakkal a „Tiszavirág” nagy operát kerül színpadra Horváth Mivel a főszerepben, a többi szereplők Járai B., Barics, Győző stb.; ez lesz az idén a „Tiszavirág”-nak első délutáni előadása. Este 7 és fél órakor megismétli a társulat Bródy Sándor szenzációs színjáték-újtonosságát a „Lyon Léa”. „Lyon Léa” másodszor kerül szombaton színpadra, amelynek tegnapi bemutató előadása fényes siker jegyében zajlott le. Előkézsületen „Gyöngvirág k. a.” Köpf Kálmán és Balázs Mikály dr. pompás operettje, amely a fővárosi színházban került bemutatásra általános elismerést mellett. Az aradi bemutatóra nagy gondot fordított a személyzet. Főszereplők: Váradi Marcell, Horváth Mivel, Járai B., Barics, Győző, Járai S., Várnai, Kertész stb. — Karfelvétel a színháznál. Felhívásnak azon 18—25 éves kello képzettségű, jó hanggal rendelkező fiatal emberek, kik a színi pályára óhajtának lépni, ahol teljesen díjtalanul kiképzésben és tanításban részesülnek, jelentkezzenek a színházi irodában naponta délután 3 órától.

* A pokol vitorlása. (Szenzációs Nordisk-premier az Apollóban.) A Nordisk-filmgyár, amely minden egyes filmjével elismerést vív ki a maga számára, különös dicsőretet érdemel az Apollóban ma este bemutatott, „A pokol vitorlása” című igazán nagyszabású drámáért. A csodaszép tenger-öblökben készült ennek a drámának a legfőbb felvétele. Nem volt még film, amelyben ennyi izgalmas jelenetet tömörített volna a rendező. Különbözőben már maga az idegizgató érdekes téma is alkalmas arra, hogy különösebb rendezésben kerüljön a vászonra. A dráma főszerepét Elise Fröhlich, a csodaszép dán művésznő alakítja, felülmúlja minden eddigi alakítását. A mozibajáró publikumnak már régen tetszett annyira mozikép, mint a Nordisk-filmgyárnak ez a remeke. A dráma komoly hangulatát derős jókedv váltja fel a műsor végigvezetésében. Müller Anna, a páratlanul álló komika a „Férfigyűlölk” című végtelenül szellemes vígjátékban pompás alakítást nyújt. Az új haretéri sorozat sok érdekes báborus epizódot hoz elének. A nagy sikerrel bemutatott szenzációs műsort még szombaton és vasárnap mutatja be az Apolló. 3

* Asta Nielsen hétfőtől kezdve az Apollóban látható legújabb szerepében. A kőbor leányban. 3

Minden magyar ember adjon kölcsönt, ha a haza kéri!

Frigyes főherceg Temesvárott.

(A főherceg meglátogatta Mackensen tábornagyt. — Körut a városban. — A főherceg a városházán.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Temesvár, október 22.

Két fejedelmi vendége is volt ma Temesvárnak, amely falai között üdvözölhette az uralkodócsalád két tagját, a mire még nem volt példa Temesvár történetében. Augusztus főhercegasszony itt tartózkodása alatt ma reggel Temesvárra érkezett a monarchia összhadseregének lefőbb parancsnoka, Frigyes főherceg, generalissimus és rövid három óras temesvári tartózkodása alatt, amely történelmi jelentőséget adott a mai napnak, megtekintette a várost, megismerkedett annak történelmi hagyományaival egy újabb maradandó emlékü eseményt füzve Temesvár történetéhez.

Dél előtt kilenc órakor érkezett meg Frigyes főherceg tábornagy, hadsereg-főparancsnok, az orosz hareterek diadalmas hadvezére Temesvárra különvonaton. A fogadtatás teljesen katonai jellegű volt és az állomáson Mackensen tábornagy, Hess Rezső altábornagy, katonai parancsnok a parancsnokság tagjaival, egy diszszázad és a katonazenekar voltak jelen. A megérkezés után a főherceg délelőtti tíz óráig Mackensen tábornaggyal volt együtt, aki uzsonnát adott a fenség tisztelőre. Hivatalosak voltak Hess altábornagy és a jelenleg Temesvárott levő katonai előkelőségek, továbbá Joнович Sándor kormánybiztos, főispán, Glattfelder Gyula dr. és Létics György dr. püspök, Geml József polgármester.

A főherceg Mackensen tábornagy látogatására jött, de megragadta az alkalmat a város megtekintésére. Fél tíz órakor kezdődött autókön a körut a városban. A főherceg Mackensennel és a polgármesterrel ült egy autóban, előtük a szárnyvezédek és a vezérkeri főnök gépkocsija haladt. A Belvárosból az ut a Zabolva-úton át a Gyárvárosba vezetett és a Rékasi úton végig a vadászterdei szakiskolába hajtottak, ahol Török Sándor főerdőtanácsos fogadta a fenséges látogatót. Frigyes főherceg megsejmelte az iskolaépületet, a kiállított állatsoportokat és a fácánost, amelyre megjegyezte, hogy a bécsi vadászkiállításán is látta és már akkor nagyon megtetszett neki. A mintaszerű szakiskola teljes tetszését nyerte meg a főhercegnek, ezt ki is fejezte Török Sándor előtt, a távozáskor pedig nevét beírta a vendégkönyvbe.

Innen az ut a Vadászterden át a gyárvárosi indóház mellett vezetett el. A polgármester az autóból menet közben megmutatta a főhercegnek a katonai tisztító intézetet, a milliós költséggel létesített járványkórházat és a 61. gyalogezred barakk-táborát megkerülve az egész gyakorlóteret. A hadpródiakola mellett visszatérve a Belvárosba feltűnt a főhercegnek a Losonczy-tér impozáns mérete, a vármegyeháza, a két székesegyház és a szerb püspöki palota.

A városházára ment ezután Frigyes főherceg és ott a polgármester megismertette a fenséget Temesvár történelmi hagyományaival. A tanácssteremben bemutatta a polgármester a város régi térképeit, okmányait, szabadságlevelét, zászlóit. Elmondotta, mint nézett ki Temesvár a török hódoltság előtt, majd a 164-eszendős török uralmat esemelte térképekkel, iratokkal. A török hódoltság utáni időből való történelem is igen érdekelt a főherceget és figyelmesen nézte az 1718-ból való városi év-

könyvet, amelyben fel van jegyezve, hogy Balthazar Hold Bajorországból idetelepedett polgár volt Temesvár első polgármestere, a Stadthalter. Hat városi tanácsos is bajor volt. Megmutatta a polgármester ezután az 1871-iki szabadságlevelét és a „Bürgermilitz” könyvét. A város zászlói és képei is láthatóan érdekelték a főherceget, aki félóra alatt in nucleo megismerte Temesvár történetét.

Frigyes főherceg a polgármesteri hivatalban cerclet is tartott, beszélgetett a két püspökkel, majd a polgármester előtt annak a tapasztalatának adott kifejezést, hogy a magyar városok polgármesterei igen jól értenek a közgazdasághoz, mert ahogy tapasztalta Temesvárott is, felülműn sok intézmény a városé; lát-szik ebből a városok gondoskodása.

Geml polgármester megköszönte a fenségnek a történelmi nevezetességű látogatást, a főherceg pedig a kalauzolásért mondott köszönetet. Temesvárnak további fejlődést, haladást kívánva. A menet ezután az állomásra indult és a főherceg pont délben különvonaton tovább utazott. A pályaudvaron megjelentek új-ból a katonai méltóságok, a polgármester, a püspökök, Hoitsy üzletvezető, Mikes főkapitány. A bucsutisztelgés az első osztályú váróteremben folyt le, ahol a főherceg kézszerítással és szívélyes szavakkal vett bucsut mindenkitől.

Elutazás előtt Frigyes főherceg felkereste a dejeuner alatt Augusztus főhercegasszonyt és vonatindulásig beszélgetett a főhercegasszonnyal és társaságával. Ez alkalommal Joнович Sándornét is be mutatták a fenségnek, aki úgy a kormánybiztosnéval, valamint Joнович főispánnal is társalogni kezdett. A főherceg igen előzékeny, fesztelen modoru, jókedvű magatartást áruelt el egész temesvári tartózkodása alatt.

Közös minisztertanács Budapestén. Budapestről jelentik: Az osztrák és magyar miniszterek tanácskozásai rövid megszakítással az egész napon át tartott. Két órakor a tanácskozás résztvevői Tisza István gróf miniszterelnök vendégei voltak ebéden. Négy órakor folytatták a tanácskozásokat, amely késő estig tartott. Az osztrák miniszterek éjjel visszautaztak Bécsbe. Délután folytatták a délelőtti kezdett több óras tanácskozást, amelyen osztrák részről Stürgkh gróf miniszterelnök, Heynold belügyminiszter, Engel pénzügyminiszter és Zenker földmívelésügyi miniszter vettek részt. A magyar kormányt Tisza István gróf, Telezky, Sándor János és Ghillányi képviselték. Előlemezési kérdések egész sorozatát behatóan beszéltek meg. Az osztrák miniszterek éjjel utaztak vissza Bécsbe.

Dumba nagykövet Hágában. Hágából jelentik: Dumba dr. amerikai nagykövetünk október 21-én ideérkezett. Egy újságírónak kijelentette, hogy a Reuter-ügynökség róla szóló korábbi jelentései, amelyekben Amerikáról és államférfiiról tett volna kijelentéseket, nem felelnek meg a valóságnak. Elmondotta, hogy kellemes utja volt. A hajó kapitánya, tisztikara, valamint utasai és matrózai figyelmesen bántak vele és feleségével. Csak az angol parton kellemetlenkedtek neki, mert fiatal, de hadiszolgálatra alkalmatlan szolgáját vissza akarták tartani. Amikor azonban ez ellen energikus táviratot küldött Londonba, az affért szerencsésen elintézték. Dumba dr. október 23-án folytatja útját Berlinbe.

Megszűntetik a nyugati harcokat.

(Ellenségeink tervei a Balkánon. — A „Le Temps“ érdekes cikke. — Egy millió török katona készenlétben. — Az entente szidja Görögországot.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 22.

A francia külügyminisztérium lapjának, a *Le Temps*-nek ma Aradra érkezett október 20. száma rendkívül érdekes vezércikkben foglalkozik a háborús helyzettel és a jövő kilátásaival. A *Le Temps* még néhány nappal e-
előtt azt közölte, hogy úgy Görögországra, mint Romániára számíthat az entente. Mai cikkéből az derül ki, hogy *Görögország elveszett az entente nézve*, s ezért a lap igen súlyos támadást intéz az ország ellen. Reméli, hogy a görög nép fölismeri kötelességét és Szerbia mellé áll, s hiszi, hogy úgy a görög, mint a román nép kifejezést fog adni annak, hogy meguntá már az idegen diktátorok uralkodását. (Ertsd: Konstantin és Ferdinánd királyt, akik Vilmos császárral rokonságban vannak.) A *Le Temps* egyébként Romániával szemben még türelmesnek mutatkozik, ami annak a jele, hogy ott még mindig remél valamit az entente.

A szerbek elleni offenzíváról megállapítja, hogy elég szépen halad, habár a bolgároktól két kisebb pontot a szerbek ideiglenesen visszavettek. (?) A harcokban mindkét részről nagy veszteségeket állapít meg. A lap bevallja, hogy a szerbeknek 25 ezer halottjuk és 40 ezer sebesültjük van eddig az új harcokban. Azt is bejelenti, hogy a nyugati offenzívát a szövetségesek beszüntetik és minden erővel Szerbia védelmére sietnek. Görögország megengedi a partraszáll-

ást Szalonikiben, azonban nem rendelkezik elég vasuti kocsival s így az entente-oszlopok nagy része kénytelen gyalog megindulni Szerbia felé. Azt hiszi a lap, hogy a francia s angol csapatok megérkezhetnek a balkáni harcokra még mielőtt a német-magyar-osztrák és bolgár csapatok Szerbiában közvetlen összeköttetést szereznek. Nisben kétségtelennek tartják az entente eme törekvésének sikerét. Az oroszok nagyobb erőnek a balkáni harcokról való elvonása érdekében igen erős támadásokat terveznek ellenünk a Strypa-folyó mentén. Azt is remélik, hogy a mennyiben mi nem tudjuk a közvetlen összeköttetést megteremtteni a bolgár hadsereggel, úgy Románia és Görögország mégis csak az entente mellé áll. Arra még mindig nincs remény, hogy Olaszország csapatokat küldene a Balkánra.

Nagyon figyelemre méltó a *Le Temps* vezércikkének vége, a mely így szól:

Eddig két török hadtest jött a Balkánra a Szalonikiben partraszállított entente csapatok ellen. *Egy millió török katona vár föltelvezésre* s ha a német-osztrák-magyar csapatok utja szabad lesz Konstantinápolyba, úgy az egymillió török katona fegyverhez jut és ez esetben elviszik őket a nyugati frontra, a hol a központi hatalmak döntő föltényben lennének. Ezért bir óriási fontossággal, hogy Konstantinápolyba való jutásunk megakadályoztassék.

A Kölcsey Egyesület háborús zsurjai.

(Lux Terka, Cholnoky Jenő dr., Payr Hugó, Felvinczi Takách Zoltán dr. lesznek a felolvasások vendégei.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 22.

A háboru — ma, a második hadjév derekán már tudjuk — nemcsak technikájában lett más, hanem szokásaiban is. Így rácsófolt arra a régi közmondásra is, hogy háboruban hallgatnak a muzsák. Nem, mi már tudjuk, hogy nem hallgatnak, de nem is szabad hallgatniuk: a nagy idegizalmak, a háboruval járó megfeszítés elviseléséhez kell, hogy az itthon levőket a véres színjátéktól elvonja egy kissé a muzsa. Szükséges és szép feladatot tölt tehát be az aradi Kölcsey Egyesület, amikor e nehéz időkben sem függeszti fel tevékenységét, hanem ezidén is épűy, mint az első háborús szezonban és épűy, mint béke idején megtartja felolvasó, előadó délutánjait.

A Kölcsey-zsurok fogalma belenőtt már évek hosszú során át Arad közönségének szeretetébe. Meghittek és kedvesek voltak ezek a zsurok, amikor még a városháza közgyűlési termében hozta be János bácsi a zöld posztós asztalra a lábas petróleumlámpásokat, gyújtogatta a csillárt és fényesek, nagysikerűek most, amióta az új otthonban, a kultúrpalota ragyogó nagytermének villamosfényben uszó széksorait tölti meg a Kölcsey Egyesület hűséges közönsége vasárnapi délutánokon. A háboru nem csökkentette a közönség érdeklődését és nem csökkentette az előadások érdekességét sem, amint ezt a Kölcsey Egyesület

mult évi kilenc zsúrijának programja és látogatottsága bizonyította. A mult év nagyszerű előadásai után az a feladat hárult az egyesület buzgó vezetőire, hogy ezidén — még jobbat adjanak.

Az egyesület irodalmi osztálya Varjassy Arpád kir. tanácsos elnöklete alatt ma délután foglalkozott a november második felében kezdődő Kölcsey-zsurok programjának összeállításával. Az ülésben az elnök örvendetes bejelentést tett: tudatta, hogy Gál Jenő dr. egyetemi tanár felesége ezer koronás alapítványt tett az egyesületnél atyja, néhai Varjassy Gyula dr. nyugalmazott honvédtörzsorvos emlékezetére azzal a rendeltetéssel, hogy a hadikölcsönkötvényekben tett alapítvány kamataiból a Kölcsey Egyesület évenként pályázatot hirdessen hazafias tárgyú felolvasásra. Az irodalmi osztály hálafelelője azzal fordul a választmányhoz, hogy Gál Jenőné drnét válasszák a Kölcsey Egyesület tiszteletbeli tagjává.

Bejelentette továbbá az elnök, hogy az egyesület által nyáron kiírt pályázat, amelyben a Kölcsey Egyesület nőtagjai a magyar nő feladatairól, hivatásáról szóló felolvasással pályázhattak, október 15-én lejárt. Összesen két pályamunka érkezett be és ezek megbírállására Műlek Lajos drt elnöknek, Auszterweil Lászlóné drnét és Prohászka Lászlóné drnét tagoknak felkértek.

Rudavánszky Endra egyesületi titkár ismertetette az idei Kölcsey-zsurok tervezését. Az egyesület alapszabályai értelmében a tagok évente nyolc Kölcsey-zsurot látogathatnak belépődíj nélkül. Az eddigi és immár véglegesnek tekinthető megállapodások szerint a Kölcsey Egyesület első zsurja november 21-én, vasárnap délután öt órakor lesz a

lota nagytermében. Ez alkalommal Cholnoky Jenő dr. kolozsvári egyetemi tanár, az aradi közönség legkedveltebb előadója, akinek szellemes, kedves, csevegő stílusa mindig megkapja hallgatóságát, tartja meg szabad előadását, amelynek — kétségtelenül azonban aktuális — tárgyát még ezután határozza meg az előadó. A második zsurra — megemlékezve arról a nagy sikerről, amelynek a mult évben Vészi Margit volt részese, — a Kölcsey Egyesület női előadót kért fel. Az új magyar irodalom egyik kiváló női művelője Lux Terka, akinek érzéssel és mélységgel teli regényeit és novelláit szeretettel olvassa a közönség, akinek úgy vannak rajongói az olvasók táborában, mint csak kivételes tehetségeknek, szívesen engedett a meghívásnak. Az írónő, aki előadónak is elismerten kitűnő, november 28-án tartja meg felolvasását, amely iránt már is nagy az érdeklődés.

A harmadik zsuron december 5-én Wagner József dr. aradi tanár folytatja a mult szezonban olyan pompás sikerrel kezdett zenei előadásait. Ezuttal a magyar zenét mutatja be hangversenynek is beillő előadásában Wagner dr. és az előadást kísérő zene és énekszámoknak kedves meglepetése lesz Román József volt aradi tanár szereplése, akikre az aradi társaságban mint kiváló naturalista magyar népdalénekesre emlékeznek vissza. Aradi előadó lép a Kölcsey-Egyesület közönsége elé a fél-évet záró negyedik zsuron is. Elek Oszkár dr. tanár, akinek dolgozatait a fővárosi elsőfolyóiratok közlik és akinek a Kölcsey-Egyesületben Kiss Józsefről tartott előadására még élénken emlékeznek vissza, rendkívül vonzó, színes és aktuális témát választott előadásához: az oroszokat, az orosz világot, erkölcsöket és embereket ismerteti, úgy, ahogyan ezeket a legnagyobb magyar mesemondó: Jókai Mór regényeiben és kisebb novelláiban lerajzolta. Ugyanezen alkalommal a felolvasó felesége dr. Elek Oszkárné, aki szintén szerepelt már sikerrel a Kölcsey-Egyesületben, klasszikus német dalokat és magyar katonanótákat énekel.

A Kölcsey zsurok második sorozatát 1916. januárjában rendkívül érdekesnek ígérkező előadás nyitja meg. Payr Hugó a Budapesti Hírlap harctérré kiküldött haditudósítója tart a sajtóhadiszálláson, harctereken, meghódított földön diós hadseregüknél tett tapasztalataiból előadást. Payr Hugó kerek, világos, logikus és megkapó haditudósításával egyszerre ismertté tette nevét a magyar olvasóközönség előtt és minden cikke csak fokozza azt a esodálatot, amelyet stílusa, tudása és érdekesség iránti érzelme kelt. Az előadást egyenesen szenzációvá avatja, hogy Payr Hugó lesz az első magyar haditudósító, aki előadói asztalhoz áll és ugyyszólván a osztrák tűzből, a harctérek irris levegőjéből jön Aradra egyenesen a Kölcsey-Egyesület meghívására. — A kiváló haditudósító után Felvinczi Takách Zoltán dr. a szépművészeti muzeum tudós óre lesz a Kölcsey-Egyesület vendége. Írásait a Nyugatból és a napilapokból, előadásait a Kölcsey-Egyesületben két év előtt tartott felolvasásából szeretettel ismerik. Januárban a turáni népek művészetéről tart vetített képekkel illusztrált nagy-érdeklő előadást.

Háboruval összefüggő tárgya lesz a hetedik Kölcsey-zsurnak, amelyre Székely Mihályt, a jelenleg Aradon tartózkodó kitűnő magyar aviatikus konstruktor-mérnököt látia vendégül a Kölcsey-Egyesület. Székely Mihály gyakorlatból, tapasztalatból ismerője a repülés technikájának, szépségének és veszedelmének és az Újságban hosszú ideig ötletes aviatikai cik-

kekkel bizonyította be iráskészségét is. Az előadások sorozatát végül a Kölcsey-Egyesület színműpályázatán díjat nyert egyik színmű bemutatása fejezt be. Február folyamán készül bemutatni az egyesület *Mendlik Béla* A ruhól tanítónő című színművét. A hangulatos egyfelvonásos a kulturpalota színpadján elsőrangú szereposztásban adják elő. A gazdag programot még az egyes előadásokon zene és énekszámok egészítik ki.

Az irodalmi osztály végül tudomásul vette

a titkár bejelentését arról, hogy a Kölcsey Egyesület évkönyve nyomdában van. Az évkönyvet az egyesület fizető tagjai, valamint a belépő új tagok is megkapják. Tekintettel arra, hogy a Kölcsey-zsurok már néhány hét múlva megkezdődnek, a második félévre szóló tagsági díj befizetése is kezdetét vette a kulturpalota könyvtárában. A zsurokat ugyanis csak azok a tagok látogathatják és az évkönyvet csak azok kaphatják meg, akik tagdíjjal hátralékban nincsenek.

Görögország a partra szállt entente-csapatok ellen.

(Nagyvezér ember van Szalonikiben. — Szerbia irányából visszarendelt csapatok.)

Távlati tudósítás.

Páris—Bukarest—Szófia, okt. 22.

A Journal szaloniki-i munkatársa szerint a szövetségesek Makedóniában csak akkor fognak akciót kezdeni, ha a haderők erősen csoportosítva és szervezve lesznek, úgy a döntő mozdulatok a végső siker bizonyosságával lesznek megkezdhetők.

Nagyvezér embert szállítottak eddig partra.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti Szófiából, hogy megbízható helyen arról értesül, hogy Szalonikiben eddig összesen nagyvezér ember szállt partra. A görög lakosság nyílt gyűlölködéssel viselkedik ellenük. A főparancsnoknak mindenütt és mindenben a legnagyobb nehézségeket támasztják. Négyezer embert már ismeretlen irányban elszállítottak Szalonikiból.

Utnak indult és visszafordult csapatok.

Zürich, október 22. Szalonikiban lázas a tevékenység. Egyre több menekülő érkezik oda Szerbia belsejéből. A szerbek szerint téved, hogy a bolgárok föl fogják robbantani a hudovai hidat, hogy ezzel megakadályozzák Szerbiának Szalonikival való összeköttetését. Számos torpedónaszád és könnyű cirkáló jár a partok közelében, hogy német- és osztrák-magyar tengeralattjárókra vadásszék. Szalonikiban megszakítás nélkül folyik a csapatok partraszállítása. Napról-napra szerb vezérkari tisztek tanácskoznak a szövetséges csapatok főparancsnokával, Sarraill tábornokkal, az angol tábornokokkal, valamint az angol és olasz katonai atassékkal. Tegnap Porto-Vardárnál szemlét tartottak az ott álló francia csapatokon. A legközelebbi napokban jelentős eseményeket várnak Gevgelinél.

Szófia, október 22. Szalonikiból érkező jelentések szerint az ott lévő entente-csapatok rendkívüli nehézségekkel kell megküzdeniük. Megerősítik, hogy a nis-szalonikii vasuti vonalat több helyen szétrombolták. Ot, csapatokkal és hadiszerekkel megrakott vonat, mely Szalonikiból utban volt Szerbia felé, a főparancsnok rendelkezése folytán visszatért Szalonikiba. A csapatokat újra a barakk-táborban helyezték el a hadiszereket elraktározták. A csapatok közt uralkodó egészségi állapotok sem kielégítőek. A szalonikii kikötőben napok óta állnak csapatokkal megrakott szállítóhajók, melyeknek legénységét nem hajózzák ki.

Olaszország megtagadta a csapatküldést.

Genf. Rómából jelenti: Az olasz minisztertanács mai ülése az olasz ex-

pedíciós sereg Makedóniába való küldését megtagadta.

Támadás Dedeagacs ellen.

Szótia. Hivatalosan jelenti. Az angol titotta ma lövöldözte Dedeagacsot, a nélkül, hogy jelentékeny károkat okozott volna.

Páris, október 22. A Havas-ügynökség jelenti, hogy Anglia magára vállalta, hogy Szalonikin kívül Dedeagacsnál és Enosznál is csapatokat tesz partra. Ennek kivitele végett az intézkedéseket megtette.

Bolgár tiltakozás Athénben az entente csapatok ellen.

Konstantinápoly, október 22. Az Idkam szócial tudósítója jelenti beavatást politikai forráshól: A bolgár kormány jegyzéket intézett Görögországhoz, a melyben arra szólítja fel, hogy vessen véget az entente-csapatok szalonikii partraszállításának. Görög és török politikai körökben nagy feltűnést kelt a jegyzék elküldése.

Az első angol veszteségek Makedóniában.

London, október 22. A Reuter-ügynökség kiadta az első veszteséglistát a Balkánon működő angol csapatokról. Az első veszteséglista két sebesült és egy halott nevét közli a valandóvi útközetről. Rögtön jelenti, hogy ezek csak felderítő útközetben vettek részt. A tulajdonképpeni harcokról a második lista kezd a beszámolást.

Görögország álláspontja.

Milánó, október 22. A Giornale d'Italia-nak jelenti Athénből: Pozsarov bolgár követ látogatást tett Zaymisz miniszterelnökénél és formálisan biztosította őt arról, hogy Bulgária, Németország és Ausztria-Magyarország között nincsen olyan szerződés, a mely sértene a görög érdekeket.

Lugano, október 22. A Tribuna jelenti Athénből: Azok a hírek, a melyek arról szólnak, hogy az olasz, angol és orosz követ készen állnak az Athénből való elutazásra és Görögország elhagyására, alaptalan. Ezzel szemben azonban való, hogy Bosdari követ, valamint Sir Elliot és Demidov között a tárgyalások karaktere rendkívül élénk fordulatot vett. A négyesszövetség kötelezőnek tartja Szerbiával szemben Görögország részéről a szerződés érvényesítését. A közönség hangulata izgatott.

Athén, október 22. Mercuris, Athén volt polgármestere, magánkihallgatáson jelent meg Konstantin királynál. A kihallgatás folyamán a hadbanálló államok katonai helyzetéről volt szó és eközben a király kijelentette, hogy a háború kimenetelét senki sem láthatja előre. A király ezután megkérdezte a polgármestert, hogy a görög nemzetet érzelmei melyik párt felé vonzza. Mercuris kijelentette, hogy az ő véleménye szerint a görögök szimpátiája inkább az angolok felé hajlanak. A király erre a következőket jelentette ki: A görög népnek nem szabad sem franciabarát, sem angolbarát, sem németbarát érzelmeit táplálnia. A görög nemzetnek teljesen pártatlanul, csak a hellén érdekeket kell figyelembe venni, mert csak így tud megmaradni az igaz és a helyes úton.

Lugano. Angliának Görögországgal való tárgyalásait Rómában a legnagyobb bizalmatlansággal követik, miután Anglia Olaszország kárára tesz ígéreteket. Az olaszok attól félnek, hogy Dodekanost vissza kell adni. A Corriere della Sera óva inti a görögöket a veszélyes illuzióktól és egyúttal a fenyegetésektől is, mert ezek Görögországot a központi hatalmak karjaiba kergetnék.

Szótia. A kormány sajtó felszólítja Görögországot, hogy a betörtakodott szövetséges csapatokat kergessék ki az országból. A Kambana a felszólításhoz hozzáfűzi, hogyha Görögország erre nem képes, akkor Bulgária maga vállalja ezt a feladatot.

VÁROS ÉS MEGYE

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1915. évi október hó 27-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 18. A polgármester előterjesztése az üresedésben lévő törvényhatósági bizottsági tagsági helyeknek választás utjávi betöltés iránt. 19. Az „Apolló” és „Uránia” mozgófénykép-színházak igazgatóinak felelőssége a 27.079/1915. sz. tanácsai határozat ellen. 20. Özv. Blazovits Jánosné a szegényházi istápolat ellátási díjának felemelését kéri. 21. A tanács előterjesztése a városi árvaház központi fűtéséhez szükséges új kazán beszerzése tárgyában. 22. A tanács bemutatja Miskolc város közgyűlésének átiratát, melyben kéri, hogy a hadbavonult városi polgárok családjainak a nehezebb megélhetési viszonyok által indokolt fokozottabb mérvű segélyezése tárgyában hozott határozatához hasonló szellemű határozat hozassék. 23. A tanács bemutatja Miskolc város közgyűlésének a rokkantak, továbbá a háború következtében elesett, elhalt, eltűnt állampolgárok családjainak eltartása ügyében hozott határozatát. 24. A Mária Valéria főhercegnő ő fensége védnöksége alatt álló megdícsőlt Erzsébet királyné emlékezetét megörökítő „Erzsébet Otthon” elnöksége segélyt kér. 25. Geller János aradvárosi községi ny. igazgató-tanító drágasági pótlék címén segélyt kér. 26. Czeller és Szahmáry cég a színházi reklám-függönyök után a jövő évre esedékes bér-elengedését kéri. 27. A tiszti ügyészség jóváhagyás végett bemutatja a fa- és fémipari szakiskola, valamint a városi árvaház felőrtételek elernittel való átírdése tárgyában megkötött szerződést.

Minden ötven koronás kötvény jegyzése egy-egy csöpp, melyekből milliárdok lesznek a hadsereg számára. :: ::

Elnémitott entente-diplomaták

(A titokban tartott mozgósítás. — Merész sakkhuzás. — A Balkán titkaiból.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 22.

A Balkánon most megindult és teljes erővel sikerre törő harc eseményeket az ideges várakozás és a diplomáciai titkos esatározás hosszú hetei előzték meg. Minden szem a Balkánra irányult, minden ideget az a várakozás feszített meg, hogy mi forr, mi készül, mi alakul a még semleges balkáni országokban, amelyeknek kormányait, vezető politikusaikat oly hallatlan presszióval igyekezett magának meghódítani az entente. Két fővárosban még most is tart a diplomaták munkája, de ezek már alighanem csak elkészített utócsatározások. A fő titkózat eldőlt akkor, a mikor a bolgár-szerb határt átlépték Bojadzsev tábornok katonái.

Érdekessé, napról-napra érdekesebbé válik az új balkáni hadszíntér, de a harci krónika új fejezetei mellett is izgalmasan érdekesek annak a bonyolódott és furfangos csendesebb háborúnak a részletei is, a melyet a fegyverek megszólalása előtt a diplomaták viseltek egymással. A diplomáciai harcoknak lenni a Balkánon egészen más formái, fogásai vannak, mint a nyugatibb Európában. Bukarestben utcai tüntetésekre bérel agitátorokat, csöcselék-ből verbuvált tömeget az entente diplomáciája, Szófiában — nem is olyan régen — bombamerénylettől sem riadtak vissza titkos ügynökök. A legutóbbi eseményeknek egyik igen érdekes részlete az, a mit egy aradiszármazása ur írt meg hazajuttatott levelében a forrongó Balkán egyik szép városából.

— A háború kitörése — írja — valóság-gal megnyugtató hatással van. Már alig bírtuk volna el sokáig azt a hallatlan feszültséget, a melylyel az utolsó heteket átöltük. Most mindaz a láz, elfojtott hív, megtesztült izgalom, amely hosszú időn át tétlenül sorvasztotta az idegeket, beleszakad, kitör a harci lelkesedésben, a végsőig csapó extázisban. Leírhatatlan az a tüzes, erőteljes hangulat, amellyel hadbavonulnak a csapatok és az első győztes összecsapások híreit tomboló ujjongás fogalja. Odahaza voltam, amikor a mi háborunk kitört és emlékemben él kitörölhetetlenül az a határtalan lelkesedés, amelylyel azoknak a lázas napoknak minden órája tele volt. De amit most itt magam körül látok: ez a mámor a végre, hosszú készülődés után ugrásra lendült oroszlan felujjongása.

— Soha nem fogom tisztán megérteni: hogyan hihettek, hogy remélhettek az entente hivatalos képviselői, titkos ügynökei és megvásárolt hívei egyaránt szinte az utolsó percekig abban, hogy a helyzet nekik kedvező, a döntés mellettük lesz. Igaz, mi, itt élő magyarok is kétkedve néztük némelykor az eseményeket, de alapjában véve mégis tudtuk, hogy a hajladozó diplomáciai színjáték mögött a mi javunkra történik minden. Azt kell a legösszintébben hinnem, hogy ennek a lelkes, jó, odaadó, készséges barát, de annál féltelmesebb ellenség népnek a vezetői szeniális diplomaták, itt a Balkánon feltétlenül a leg-szeniálisabbak, mert nemcsak meglátják és betartják szigorúan az egyedül észszerű, okos utat, hanem értettek ahhoz is, hogy az utolsó pillanatig titkolni tudják szándékaikat azok előtt, akiknek nem óhajtották orrára kötni a legközelebbi napok eseményeit.

— Csak ez magyarázhatja meg valamennyire, hogy az entente diplomatái miért

bítték el a legvégsőig, hogy a központi hatalmakat csak áltatják, kijátszák, megcsalják a balkáni diplomaták. El kellett azonban érkezni annak a pillanatnak, amikor a még oly elvakult és rövidlátó entente-zseniknek is fel kellett, hogy nyíljon a szeme. Ez a pillanat az általános mozgósítás elrendelésének a perce volt. Amikor a csapatok megindulnak a határ felé, hogy lecsapjanak az annyira gyűlölt ellenségre, a szövetségesből hiteszögővé lett szomszédra, bosszút szomjazva a második Balkán-háborúban történetekért, akkor igazán nem lehetett további kétség az iránt, hogy az entente diplomáciai esatát vesztet, a balkáni államférfiak tulajtak az angol ravaszsgon, a francia simulékonyságon, az orosz kémiszervezeten és teljesítik azt a kötelességet, amelyet ép oly szilárdan, mint megfontoltan vállaltak.

A harmadik hadikölcsön jegyzései.

(Az aláírások hatodik napja.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 22.

Már az első hadikölcsönnél kitűnt, hogy alaptalan volt azoknak az aggodalma, akik a takarékbetétek nagyobb tömegű elvonásában különösen a pénzüntézetek létfeltételeinek veszélyeztetését látták. Részben a nagy katonai beszerzések révén, másrészt a hadiállapot által lényegesen korlátozott gazdasági élet tökéltel-vető képességének természetesen esőkkéntes-folytán bizonyos mértékű pénzhiány állott elő, amely a régi tartozások visszafizetésében és betétek emelkedésében nyilvánult meg, sőt az ottthon tartogatott heverő tőkéket is jelentékenyen megnövelte. Gyümölcsöző és biztos elhelyezés hiányában és másrészt a betétek kölcsönjegyzés céljára leendő felhasználásának célszerű korlátozása folytán pénzüntézetünk mindkét előző kölcsönnél abban a helyzetben voltak, hogy a kölcsönre szánt betéteket teljességük bizonyos fokozatosságig ugyan, de akadály nélkül rendelkezésre bocsátották, sőt a két hadikölcsönre saját számlájukra is nagy összeget jegyezhettek. A hadikölcsönre jegyzett összegek a katonai bevásárlások révén újra visszakerülnek a gazdasági élet vérkeringésébe, sőt a harctéri helyzet kedvező alakulása cendre cendre elősalogattá az ottthon rejtve őrzött jelentékeny tőkeösszegeket is és újra a pénzüntézetek felé terelte. Ekként pénzüntézetünk tőkeereje a hadikölcsönök folytán gyengülést egyáltalán nem szenvedett, sőt a fokozottabb ütemű pénzforgás következtében megnövekedett bizalom folytán a betéti állomány állandó növekedést mutat. Pénzüntézetünk igen jelentős részvétele a két előző hadikölcsönnél a legsebb világot veti szilárd megalapozottságukra és őket közgazdasági hitvatásuk magasztán állóknak mutatta be.

A mai jegyzések a következők:

Az Aradi Első Takarékpénztár. Nagyobb jegyzések voltak ma: Langfelder Mór 50 000 korona, Kelemen Pál 8000 korona, Fischer Hermin 2500 korona, Molnár János 2000 korona, Molnár Anna 2000 korona, Telkes Imre 2000 korona, Endrődi Károly 1500 korona, összesen 65.000 korona. Az intézetnél történt eddigi összes jegyzések 1.138.200 koronát értek el.

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál eddig összesen 650 000 koronát jegyeztek. A mai jegyzések főbb tételei: Bing Hugó 30.000 korona, Deutsch Andor 20.000 korona, Langfelder Mór 20.000 korona, özv. dr. Tolnai Jánosné 10.000 korona, Ament Adám 8000 korona, ifj. Walthier Károly 8000 korona, Méra Pál 3000 korona, Weruer Károly 4000 korona, Niedermayer József 3000 korona, Oppenheimer Rezső 2000 korona, Deutsch Andorné 1000 korona, dr. Popper Sándorné 1000 korona, Somogyi Józsefné 1000 korona, Deutsch Juri 500 korona, Deutch Manci 500 korona, Deu et Bőzaike 500 korona.

Az Arad Csanádi Takarékpénztárban ma 68 000 koronát jegyeztek, eddig 625 000 korona a jegyzések összege.

Az Aradi Ipar- és Népbanknál a jegyzések összege 1.018.150 korona. A mai napon 15.700 koronát jegyeztek. Ebből Stangl Andor 1800 koronát, Schwarz Miklós B.-Csabáról 3000 koronát, Tóth György B.-Csabáról 2400 koronát, Birsch Sándor B.-Csabáról 3500 koronát jegyeztek.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautóványon az írás-beli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget :: :: milyen célból küldötték :: ::

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál a mai napon 20.000 koronát jegyeztek.

A Központi Takarékpénztárnál ma 57.000 koronát jegyeztek. Ebből J. J. J. Károly dr. 5000 koronát, Jakots Báláné 2000 koronát jegyzett.

A Viktória Takarékpénztárnál ma 4000 koronát jegyeztek.

Az Aradi Általános Takarékpénztárnál a mai napon a következő hadikölcsönjegyzések történtek: Kneffel Lajos 5000 korona, K. Löwinger Imre és Endre felső keresk. iskolai tanulók 400 korona, Seemayer Ferenc 200 korona, S. J. II. o. gimn. tanuló 100 korona. Az eddigi jegyzések összege 136.000 korona.

Az Aradi Kereskedők Takaréka és Hitelszövetkezeténél az eddigi jegyzések összege a 269 tételben 187.800 korona.

A Közgazdasági Banknál a mai napon 66.000 koronát jegyeztek. Ebből ma a bank 50.000 koronát jegyzett. Összesen 141.000 koronát jegyeztek eddig ennél a banknál.

Az Aradi Kereskedelmi Banknál a mai napon újabb 30.200 koronát jegyeztek. Nevezetesebb jegyzések: Reingruber Ferenc Újvárt 2000 korona, Lidold Ferenc Zádorlak 5000 korona, Stritt István Zádorlak 5000 korona, Factelmann Ferenc Aradszentmárton 7000 korona, Pech József Zádorlak 4000 korona.

Nem jutnak gabonához az aradi malmok.

(A lisztellátás nehézségei. — Új élelmiszerek árusítása. — Titakozás a hatósági árdragítás ellen.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 22.

Egyszerre egész jelentőségében és lenyűgöző erejével eredt rá Arad város közönségére ma ismét az a kérdés: vajon a papiroson biztosított liszt kapható lesz-e a valóságban? A liszt szállításra szerződéssel kötelezett malmok ugyanis azt jelentették a tanácsnak, hogy nem tudnak vásárolni, a gabona nem jut a piacra és amit már lekötöttek, azt a szállítási nehézségek miatt nem tudják megkapni. A mikor ezt a tanácsnak a múlt hét folyamán tudomására adták, jelezték egyúttal azt is, hogy már most kellene gondoskodni arról, mi történjék a velük kötött szerződés lejártá után, miként akarja a város 1916 január elsejétől a lisztet biztosítani. Azt már a megtartott versenytárgyaláson kijelentették, hogy a mostani feltételek mellett tovább szállítani nem hajlandók.

A tanács a közlélmelési bizottságot bízta meg azzal, hogy a malmokkal tárgyaljon. Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével tartott ülésére a bizottság meghívta a malmokat, akiknek képviselőit Fuchs Ignác és Tenner Lajos igazgatók jelentek meg.

Az elnök bejelentette, hogy a tanács a jövő évi január végéig már kért a kormánytól vásárlási engedélyt, de ez elintézve még nincs.

Arra a kérdésre, vajon a malmoknak mi a tervük a jövőt illetően, milyen feltételeket szabnak, Fuchs igazgató kijelentette, hogy a malmok nem vállalkoznak buza bevásárlásra, hanem csak annak megőrlésére. A buza nem szerezhető meg és az év végéig náluk lekötött mennyiséget sem tudják megvásárolni. Kérdés, hogy egyáltalában kerül-e buza a piacra, nem rendel-e el a kormány a rekvizitációt, látva, hogy a Haditermény részvénytársaságnak sem szállították még a felajánlott gabonát sem. Lehet az is, hogy a részvénytársasághoz utasítja a kormány a városokat, lehet, hogy fenntartja a részütre engedélyezett mennyiségeket, de ma a helyzet teljesen bizonytalan. Ma úgy áll a dolog, hogy még az év végéig lekötött liszt szállítása is problematikussá válhatik.

— Ha a Haditermény részvénytársaságtól kell vásárolni — kérdezte az elnök — akkor mi lesz a város részére biztosított minden vagyon után járó 200 korona jutalékkal, mert a részvénytársaság a maga részére 150 korona províziót szed.

— Ha a részvénytársaság elengedi a törvényhatóságoknak kiutalandó gabona után a maga jutalékát, akkor a város megkapja — felelte a malomigazgató.

Ezt az álláspontot a törvényhatóság bizonyvár: nem fogja akceptálni és a helyettes polgármester kérdésre, amely tulajdonképpen nem is volt aktuális, azt válaszolja, hogy a városnak igazán nem okoz gondot, hogy a malmok és a Haditermény részvénytársaság egymással hogy intézik el az ügyet. A törvényhatóság megszerezte idejére a vásárlási engedélyt, azt átruházta a malmokra és szerződésben biztosította a két fél jogait és kötelességeit, ezek közt a jutalék kérdését is. Ez a szerződés 1915 december 31-ig érvényben van.

Az elnöknek arra a kérdésre felelt, hogy a város közönsége zavartalanul lisztet, Fuchs igazgató azt válaszolta, hogy fennakadás nem lesz, mert a malmoknál sok olyan liszt van, amelyet megrendelésre őrlök, de nem tudják elszállítani forgalmi akadályok miatt. Baj az, hogy a fehér liszt folsok, míg a kenyeret liszt csakhamar elfogy és meg kellene engedni, hogy a pékek fehér kenyeret is süthessenek megfelelő lisztkeverékből.

A bizottság ilyen értelemben újból javaslatot tesz a tanácsnak.

Az igazgató kérelmére a lisztellátás ügyét azonban ez alkalommal nem tárgyalták, mert megvárják, míg a kormány valamely irányban intézkedik. Az elnök megköszönte az igazgató értékes felvilágosításait és a bizottság a malmok képviselőinek távozása után áttért a folyó ügyek tárgyalására.

A helyettes polgármester, akit a tanács Budapestre küldött, hogy a megrekedt megrendeléseket megszürgesse, beszámolt utjáról. Elmondotta, hogy két vagon cukrot és egy vagon rizst már utnak indítottak. Hüvelyesek nem kaphatók. A lenesét, amelynek ára 50 fillére van maximálva, 1 korona 60 fillérért kínálják, de szállítási kötelezettség nélkül. Egy vagon babot tudott venni és azt 54 fillérért fogja a város árusítani. Berta Titusz 60 fillérben akarta megállapítani az árat, de Múlek Lajos dr. a legerélyesebben tiltakozott az ellen, hogy a város az élelmiszereken nerezkedjék és mindent megdrágoztson. Javaslata elhatározták, hogy a sertés- és juhharának kiszámításánál sem fogják tekintetbe venni a város pénztárából kifizetendő kiadásokat, a fogyasztási adó elengedését pedig kéri a pénzügyminisztertől.

A rekvizitált zsírt a város átveszi és a közönségnek 6 korona 80 fillérért rendelkezésére bocsátja. Elhatározták, hogy háziilag készített a város tarhonyát és azt körülbelül egy korona, egy korona 20 fillérért árusítják. Holnap megkezdődik a káposzta eladás. *Kilója 16 fillérben van megállapítva.* Rövidesen megérkezik nyolcvan métermázsos sózott hal, azonkívül a rántott heringet is bevezetik, ami rendkívül izletes és olcsó néptáplálék. Darabja 28 fillér. A hődmézesi halgazdasággal megkezdés történt és rövidesen élőhalat is kap a közönség.

Az aradi katonai kórházak új parancsnoka. Jelentettük mai lapunkban, hogy Gidófalvy Béla dr. főorvos, volt katonai kórházparancsnok pozícióját kettő osztják és két orvosi fő-funkcionárius fog ezután Aradon működni. Mint értesülünk, ez a terv nem valósul meg és Slama József dr. nem jön Aradra, hanem Sauerwald Bálint dr. főorvos egyedül lesz az aradi katonai kórházak parancsnoka. Az új főorvos Debrecenből került Aradra. Debreceni működéséről a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoznak a hadtestparancsnokságnál. O egyébként egyfolytában tíz hónapig a harcúterem is működött, mint az egyik hadosztály orvostőnöke.

HIREK LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Válasz a román föderációsoknak.

Bukarest. Filipescu tegnap az unionisták föderációs klubjának megnyitására beszédet mondott, a melyhez ma a félhivatalos Viitorul megjegyzi a következőket: A kormány elpusztítása a jelszó, a mely eddig is az ilyen becsavágó elemeket maga köré gyűjtötte. Filipescu a kormány ellen intézett beszédével világosan megmutatta, hogy ezeknek az uraknak nincs más céljuk, minthogy kormányra jussanak. Filipescu azt mondta, hogy Románia nem készült el egy háborúra. Ez irányú állításai és vádaskodásai egytől-egyik alaptalanok. Nyilatkozataival, amelyek az igazsággal homlok-egyenest ellenkeznek, biztatja a külső ellenségeket, gyöngíti a hadsereg szellemét, amely teljes nyugalommal várja köteletségének teljesítését. Ha Filipescu beszéde rögtönzés lett volna, akkor nem tulajdonítanánk neki több jelentőséget, mint egy szerencsétlen temperamentum beteges megnyilatkozásának, amely számtalan év óta ártalmára volt egy politikai pártnak és most az ország ellen fordul. A beszéd azoiban mintegy előkészítése egy manifesztumnak, ezért válaszoltunk rá ilyen részleteken.

Angol kormányválság a védkötelezettség miatt.

London. A Daily Chronicle parlamenti munkatársa írja: Carson álláspontja, amely tulajdonképpen lemondásának is oka, abban állott, hogy Anglia küldjön ki 300.000 embert a Balkánra és azonnal vádossítsa meg a védkötelezettséget. Asquit megbetegedése eitenére a politikai tevékenység éppen nem szünetel. Nem titkolható el az a tény, hogy mozgalom indult meg Asquith, Grey és a többi miniszterek megbuktatására.

Buvárhajónk olasz szállítóhajót sülyesztett el.

Berlin. A Wolf-ügynökség tudósítója jelenti Athénből: Egy osztrák-magyar tengeralattjáró elsülyesztett egy olasz szállítóegézőst.

A török nagyvezér kiténtetése.

Konstantinápoly. Pallavicini örököl osztrák-magyar nagykövet átváltotta a nagyvezérnek a Szent István rend nagykeresztjének jelvényét.

Mit adnak Görögországnak.

London. A Reuter ügynökség úgy értesül, hogy a külügyminisztérium most nem készíti elő nyilatkozatot Cvruráról és Görögországról. Diplomáciai körökben úgy hiszik, hogy Angliánál hajtandó Cyprius Görögországnak átengedni, ha a szerb-görög szövetségi szerződés értelmében segítségére megy Szerbiának. Az ajánlat a legerősebb bizonyítéka annak, hogy a szövetségesek készek áldozatot hozni azért, hogy Szerbiának a jelenlegi körülmények között minden lehető módon segítséget nyújtsanak.

A szerb hadsereg végső veszedelmében.

London. A Times katonai munkatársa írja: Mintán Görögország és Románia nem lépnek közbe, kétség, vajon a francia és angol segítség, amely Szalonikiben partraszállott, kellő időben érkezik-e. A szerb hadsereg a legnagyobb veszedelem előtt áll. A helyzet, amíg a szerb főerőt meg nem verték, nem kétségbeesztő, de természetesen igen

Komoly. A szerbek kedvezőtlen körülmények között védekeznek. A válság nem tarthat már soká.

Kaukázusi csapatok a Dnyeszternél.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti Csernovicból: A Dnyeszter fronton az oroszok újabb erősítéseket kaptak a Kaukázus területéről. Az orosz csapatokat a Kaukázusból lassanként idehozzák, mert a kaukázusi frontról az oroszok visszavonulnak és hátrább pozíció harca rendezkednek be.

Körülzárták a németek Rígát.

Magdeburg. A *Magdeburger Zeitung* jelenti: A Riga körüli harcok döntő stádiumba léptek. A németek a várostól keletre is elérték a Dűna tólvót, úgyhogy Riga teljesen körül van zárva.

Besszarábiát igérik akolába lépésért Romániának.

Kopenhága. A londoni lapok németvári táviratai szerint Oroszország hajlandó egész Besszarábiát Romániának átengedni, ha Románia azonnal az entent nértára áll.

Stockholm. Pátervárról jelenti, hogy a Fekete tenger egész területére szigorított ostromállapotot hirdettek ki, miután ellenséges csapat partraszállásától tartanak.

— Augusztia főhercegnő Temesvárott. Temesvárról jelenti: Augusztia főhercegnője ma meglátogatta a temesvári kórházat. Tegnap este érkezett meg Temesvárra a főhercegnő. Este féltízkor teát szervizoltak és arra hivatalosok voltak a követségek: Jékov vezérőrnagy, Bréda Viktor gróf alezredes, Boek őrnagy, Bohr százados, Geradorf főhadnagy, Vogan hadnagy és Krenner Zoltán dr. vörös keresztos megbízott. A főhercegnő a mai napot teljesen a kórházak látogatásának szentelte.

— A spanyol király kegyelmet kér. Madridból jelenti: A spanyol király közbenjárt a német császárnál több brüsszeli ember megkegyelmezése érdekében, akiket angolok és franciák szökésének előmozdításáért halálra ítélték. Vilmos császár táviratilag válaszolt és megígérte, hogy a vonatkozó iratokat megvizsgálja.

— Kitüntetések. Dengi Lajos, vármegye hajdu, aki az északi harctéren hősi halált halt Heppes Aladár megveit főjegyző tisztiszolgája volt és ez időszert a 2. népfelkelő huszárredben szolgált, a harctéren tanúsított vitéz magatartásáért a másodosztályú ezüst vitézségi érmet kapta. — A király az ellenséggel szemben teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismeréséül Keilbach Artur és Tóth András 12. huszárezredbeli őrmestereknek a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta a vitézségi érem szalagján.

— Érdekes házasság. Pozsonyból jelenti: A Westungarische Grenzboten közli, hogy a pozsonyi evangélikus templomban három nappal ezelőtt volt az esküvője egy nagyrangú tábornoknak, a háboru egyik vezérének és irányítójának egy általános ismert nagybirtokos és gyáros elvált feleségével.

— Életfogytiglan elítélt bolgár antimilitarista vezér. Szófiából jelenti: A haditörvényszék elítélte Stambolisky bolgár agrárvezért antimilitarista propaganda miatt életfogytig tartó fegyházra és társát Charenkoff képviselőt két évre. Torlakott képviselőt, aki szintén vádolva volt, felmentették.

— Adakozzunk a katonák meleg ruháira.

— A hadi-piac. A heti piacok háborus különbségei még mindig nem szűntek meg. A szárnyas piacon szokásos botránvos jelenetek még most is megismétlődnek és az élelmiszerekkel uszorkodó köföket sem lehetett eddig kiüszítani az aradi piacokról. A Thököly-téri szárnyas piacon ma a változatosság kedvéért két férfi, egy állami tisztviselő és egy kereskedő verekedett össze. A szóváltás, mely a verekedést meg előzte, egy liba miatt keletkezett. A verekedőket a rendőrök választották szét, nevüket feljegyezték és kihágás címén megindult ellenük az eljárás. Ezenkívül még számtalan basonló eset játszódott le ezen a piacon. Szárnyas különben elég nagy számban volt, természetesen a kereslet mindig nagyobb és ez okozza a piaci botránvosokat. A zöldség piacon szintén nagy volt a forgalom. Zöldségfélékből igen sok volt a piacon. Hűvelvisekből azonban már jóval kevesebb, míg teleterméket ugyyszólván egyáltalán nem lehetett kapni. A buzapiacon igen sokan várak, különösen tengerire. Azonban nem hoztak be csak pár kosival és azt is esőveser. Pár perc múlva azért ezt a keveset is szét kapdolták.

— A háziéred kitüntetett tisztjei. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül Horváth Sándor 1. lovas hadosztályhoz beosztott 33. gyalogezredbeli hadnagyot és Ráskó László 33. gyalogezredbeli hadnagyot a Szentm. Laudisszal tüntette ki.

— Adomány Amerikából az aradmegyei Vörös Keresztnek. Az Amerikába kivándorolt körösböknévi paktisták háromszáz koronát küldötték a vármegye főispáni hivatalának, azzal a kéréssel, hogy fordítsák azt a Vörös Kereszt egyesület céljaira.

— Hadikölesönjegyzés — vasárnap. Mind nagyobb érdeklődés mutatkozik az Aradi Kereskedők Takarékszövetkezetének heti befizetéses hadikölesön jegyzés iránt, a kereskedők, a tisztviselők, a munkás osztály és az iskolák körében. Tekintettel arra, hogy ezek hűtköznap többnyire el vannak foglalva, az Aradi Kereskedők Takarékszövetkezet a hadikölesön jegyzés ideje alatt a jegyzések lebonyolítására vasárnap délelőtt is hivatalos órákat tart.

— Gyógyszertár áthelyezés. Kárpáti János 28 év óta fenálló gyógyszerárát Boros Béni-tér Dengi-féle házból a szemben levő volt Radnai-ut sarkára helyezte át és a mai napon a nagyközönség rendelkezésére a díszes és a közegészségügyi kivánalmeknek mindonben megfelelő gyógyszerárát megnyitotta. 4121

— Meleg trikók gyermekek és felnőttek részére, szép fiúsapkák és lányka kalapok, esőernyők keztyűk és harisnyák, ugyszintén gyermek-kocskák és gyermekszékek gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás Fischer Nagyáruház. Fénykép kedvezmény. 227

— Krausz Paulin kölcsönkönyvtára a színház előttben. 241

— Táborba való küldésre alkalmas könyvek, levélpapírok és noteszek Kerpelnél.

— Fűtsünk papírral! A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítunk, ha a tüzelésnél olesó hulladék papírt használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

SPORT.

+ Érdekes football mérkőzés lesz vasárnap ismét az Óvár-téri ATÖ pályán. A „Marta”-gyár tisztviselőiből alakult „old-boys” csapat fog játszani az Aradi Torna Egyesület jóképességű II-ik csapatával, mely előreláthatólag bővelkedni fog humoros jelenetekben, mivel az órag footballisták némelyike már tekintélyes külsőségekkel rendelkezik és így a játék menését csak érdekessé teszik. A befolyó jövedelmet a „Magyar Labdarúgók Szövetsége” által rogzindított „Kárpáti jótékonyági alap” javára fordítják.

A Ländler-gyári tüzfészek.

(Az építészeti bizottság téves álláspontja.)

— Ki kell telepíteni a gőztürészt.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 22.

Az építészeti bizottság ma délután foglalkozott az Aradi Fűrészzavár R. T. illetőleg a Ländler Aladár cég építési engedély kérésével. Az építészeti bizottság arra a téves álláspontra helyezkedett, hogy egy kereskedelemügyi miniszteri rendelet alapján a gyárnak, miután telepe nem égett le teljesen, nincs szüksége telepengedélyre és így az építési engedély kiadását javasolja a tanácsnak. Bizonyosra vehető, hogy a tanács más álláspontra helyezkedik ennél is inkább, mert nemcsak a laikus közönség, de az aradi jogászok véleménye is az, hogy a jelen esetben mindaz, ami a tulajdonképeni gyártelepet képez, leégett és csupán a faraktár maradt meg, amely nem szerves része az ipari telepnek. Így ép a hivatkozott kereskedelmi miniszteri rendelet alapján is telepengedélyt kell kérnie a cégnek. Különben a városi képviselőtestületi tagok között már is széleskörű mozgalom indult meg, amely azt célozza, hogy abban a nem várt esetben, ha a tanács is az építészeti bizottság álláspontjára helyezkedik, a tanács végzését megfelelőbbé és így az ügyet a közgyűlés elé viszi, amelynek állásfoglalása nem is kétséges. A bizottsági ülésről különben következő a részletes tudósításunk.

A Ländler Aladár és társa cég a tanáchoz építési engedély iránti kérvényt adott be, amelyben azt kéri, hogy a mellékeit tervek szerint — amelyek különben egy házszámra sem térnek el a szeptember tizenötödikén leégett ipartelep régebbi terveitől — gőzfűrészt újból felépíthesse. A tanács véleményezés végett kiadta a kérvényt az építkezési bizottságnak, amely azzal a ma délután tartott ülésén foglalkozott.

Nachtnábel Ödön főmérnök bemutatta az építkezési terveket és műszaki szempontból megvilágította azokat. Konstatálta, hogy az új tervek műszaki szempontból nem térnek el a régiektől a kifejtette, hogy a maga részéről tűzrendészeti szempontból, különösen a legutóbbi tüzeset tapasztalatai alapján, már az építési engedélybe felveendő kikötéseket tartásuk szükségeseknek.

Mielőtt a kérdés szakaszos tárgyalásba belekezdtek volna, az elnök kifejtette, hogy a közvéleményben divergáló az állásfoglalások az irányban, hogy az építési engedély megadható-e, vagy sem a telepengedély letárgyalása előtt. Ezért előbb elintézendőnek tartja azt a kérdést, hogy van-e szüksége a részvénytársaságnak új telepengedélyre, vagy sem.

Az ülésen jelen volt Grósn Nándor főkapitány annak előrebocsátása után, hogy ő a tüzesetet követő napon bizonyos tűzrendészeti szempontból szükséges szigorításokat elrendelt, a maga részéről annak a véleményének adott kifejezést, hogy 1896. évi 45.876 számú kereskedelmi miniszteri rendelet alapján a telepengedélyre szükség nincs, mert a hivatkozott miniszteri rendelet kimondja, hogy csak azoknak az ipartelepeknek kell új telepengedélyt kérni, amelyek a tüzeset alkalmával teljesen elpusztultak. Minthogy a Ländler cég a mostani helyére már 1908-ban telepengedélyt nyert a mostani építkezés nem tekinthető másnak, mint rekonstrukciónak — amit az is bizonyít, hogy a tervek teljesen megegyeznek a régiakkal — nem vitás — mondta a fő-

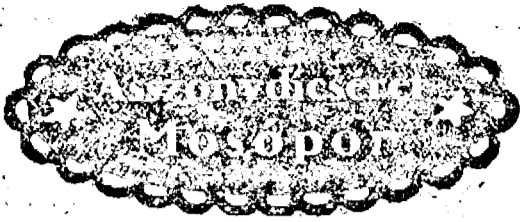
Schicht-mosás — Hadi-mosás

a legolcsóbb, legkíméletesebb és leghatékonyabb mosási eljárás:

Aztassa be a ruhát „Asszonydicséret” mosókvonattal oldatban néhány órára, vagy egy éjszaka át. Most pedig már csak kevés szappan — a legjobb Schicht-Szarvas szappan — szükséges még, hogy szép fehérneműt kapjunk.

Megtakarít munkát, időt, pénzt és szappant.

Ominol kitünő szer a kezek tisztításához és surolásnál konyhában és házban.

Mindenütt kapható!

kapitány — hogy telepengedélyre nincs szükség.

Ezzel szemben Szathmáry Béla dr. városi tisztviselő a következőket jelentette ki:

— Az építkezési bizottságra egyáltalán nem tartozik most az a kérdés, van-e telepengedélye a cégnek, vagy sem, mert ennek eldöntése az elsőfokú iparhatóság kompetenciája számára van fenntartva, annak kell véleményét mondani ebben a kérdésben. Azonban meggyőződéseim szerint igenis telepengedélyt kell kérnie a cégnek és míg ennek a kérdésnek elintézése jogerőssé nem válik, addig az építési engedély ki nem adható, mert építési engedély csak egy engedélyezett telepen létesítendő épület emelésére szólhat. Ha azonban a cég telepengedély kérése nélkül még is hozzá merne kezdeni az építkezéshez, azt csak a saját felelősségére teheti.

A bizottság ezután úgy határozott, hogy magáévá teszi a főkapitány álláspontját. Ennek értelmében kimondotta, hogy Ländleréknek telepengedélyt nem kell kérniük a így az építési engedély kérése tárgyalható és tárgyalandó. A bizottság az építési engedélyt megadta, a terveket megjegyzés nélkül elfogadta,

tűzbiztonsági szempontból mindössze azt követni ki, hogy a gyár kötelese a vízvezetési főcsatlózatból három olyan csövet vezetetni a telepre, amelyek a gőszivattyút kellőleg táplálni tudják, továbbá, hogy a hasábfűtést a gépházától legalább 5 méternyi távolságban szabad csak raktározni.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1915. évi október 23-án:

C) Bérlet.

Lyon Lea.

C) Bérlet.

Regényes színjáték 3 felvonásban.

Kezdete este 7/8 órakor.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Ajánlok

amíg a készlet tart 750/760 fajtszlyu

AUTO és MOTOR BENZINT

140—150 kilogramos eredeti hordókban a legolcsóbb napi árban. 4185

Hanzu Nestor

drogeria és vegyszer üzlete Arad, Weitzer János-utca 2. Telefon 455.

Szakképzett, 36 éves, keresztény kereskedelmi hivatalnok

üzletvezetői, utazói vagy irodai

állást keres.

Szíves megkeresést kér „Hadmentes” jelige alatt a kiadóhivatalba.

* Az ezen rovat alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget.

Pályázati hirdetmény.

A békéscsabai helyőrségi élelmezési bizottság szállítóképes céget vagy egyéneket felszólít ajánlat tételre: marhahús, sertéshús, juhús, disznósír, burgonya és mindennemű fűszer cikkek havonkénti szállítására.

A szállító kötelezi magát egy-egy periódus alatt az árakat változtatlanul fenntartani és a megajánlott árakból a szükséges mennyiséget szükség szerint Békéscsabán leszállítani és kötelese a nevezett bizottságnál 10.000 koronát készpénzben vagy állampapírokban biztosítékként letétbe helyezni.

Az egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok két példányban, e hó 25-ig, terményekből minták becsatolásával, az élelmezési bizottság (Garnisonsmenageverwaltung) címére Békéscsaba küldendők.

Békéscsaba, 1915. október hó 14.

4018

686—1915.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1915. évi október hó 24-én d. e. 10 órakor a gáji kapitányi hivatalban tartandó nyilvános árverésen a következő parcellákat adjuk bére:

1. Az eddig Csizmadia István által bérelt Balta-Mika dűlőbéli 632/2. 7 hold 340 □-ölet 17 korona 30 fillér kikiáltási ár mellett. 2. Az eddig Csizmadia István által bérelt Balta-Mika dűlőbéli 632/3. sz.

7 hold 920 □-ölet 17 korona 30 fillér ár mellett. 3. Az eddig Csizmadia István által bérelt Balta-Mika dűlőbéli 632/4. sz. 9 hold 880 □-ölet 17 korona 30 fillér ár mellett. 4. Az eddig Csizmadia István által bérelt Balta-Mika dűlőbéli 632/5. sz. 14 hold 550 □-ölet 17 korona 30 fillér kikiáltási ár mellett. 5. Az eddig Csizmadia István által bérelt Balta-Mika dűlőbéli 632/6. sz. 18 hold 55 □-ölet 17 korona 30 fillér kikiáltási ár mellett. 6. Az eddig Csizmadia István által bérelt Balta-Mika dűlőbéli 632/7. sz. 7 hold 610 □-ölet 17 korona 30 fillér kikiáltási ár mellett. 7. Az eddig feles burgonya termelésére bérben bírt Nagylegelő 651/8. sz. 8. Az eddig özv. Illin Miklósné által bérelt Nagylegelő dűlőbéli 780. sz. 5 holdat 85 korona kikiáltási ár mellett. 9. Az eddig Simon Sebő által bérelt Nagylegelő dűlőbéli 797. sz. 5 holdat 46 korona 20 fillér kikiáltási ár mellett. 10. Az eddig Fericsán Demeter által bérelt Gáj Kovács- és Kurta-utca sarkán levő 1 hold 775 □-ölet 52 korona 10 fillér évi haszonbér kikiáltási ár mellett. 11. Az eddig Stefanov Szvetokár által bérelt Gáj Orovi- és Kurta-utca sarkán levő 2 hold 558 □-ölet 111 korona évi haszonbér kikiáltási ár mellett.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta, a szóbeli árverés megkezdése előtt a gáji kapitányi hivatalnál nyújtandók be s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1915. évi október hó 11-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

SIROLIN "Roche"

malbetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

2. Mindenki, aki hosszabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.

2. Azok, kik krónikus légzőszervi betegségekben szenvednek, sirolint használják.

3. Asztmában szenvedők, kiknek betegsége sirolin használata jelentékenyen csökkenni.

4. Skarlatinában szenvedő gyermekek, kiknek általános közérzületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kezdetben minden gyógyszerárban ára 4.000

Kellermann: ALAGUT.

Uránia.

1911

**Azonnali belépésre
kerestetik**

gyári gépész,

aki tanult lakatos és
vasesztergályos s a
villanszerelést és ke-
zelést érti.

Bizonyítványmásolatokkal ellá-
tott írásbeli ajánlatok „Butor-
gyár“ címre Borosjenő, Arad-
megye küldendők.

694—1915. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a város részére szükséges
900 drb. kerékpár-jegy szállítása
iránt folyó év október hó 25-én
d. e. 10 órakor árlejtést tart.
Szállítási határidő 1. évi de-
cember hó 1.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben, vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni írás-
beli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta-
n az árlejtés megkezdése előtt
nyújtandó be s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz
a bánompénz mellékelve van s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árlejtési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árverést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1915. évi október hó
18-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Olcsó pénzért

Jól világítani

csak villanynyal lehet.

Mindennemű villany-
bevezetést, csillár át-
szerelést a legjutányo-
sabban vállal

Hammer Vilmos

Arad, Szabadság-tér 5-6.

Telefon sz. 96.

**A szépségápolás titka a használandó
szépségápolószerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt**

**Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.**

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fill-
lér. 1 tégely krém 1 korona.

Színes arcpороk!!!

Próbadozoz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható: 1945

**Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.**

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcobort

óhajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Ibolya „Doré“ krém.

Ara egy tégelynek 1 korona.

Ibolya Doré szappan 70 fill. Ibolya Doré puder 1 K 20 fill.

Vigyázat a „Doré“ szóra.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját
vagy bajuszt a legszebb állandó
Hajfestő fekete színre lehet festeni, ané-
kül, hogy a színt le lehet mosni,

a „Melogen“. Ara 2 korona.

Szőrvesztő-Depillor. E kitűnő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrt aro, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap- **Hajós Arpád** gyógyszer-
hatók a készítőnél **tárában**

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapították 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

697—1915. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a városi tűzország részére
szükséges 36 drb. ar endőrlégénység
részére szükséges 25 drb. és a
hivataloszolgák részére szükséges
18 drb. téli sapkának szállítása
iránt folyó év október hó 25-én
d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő az kiki-
áltási ár 10%-a készpénzben,
vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni írás-
beli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárta-
n az árlejtés megkezdése előtt nyuj-
tandók be, s csak akkor vétetnek
figyelembe, ha azokhoz a bánom-
pénz mellékelve van, s ha az
ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árlejtési feltételek a gaz-
dasági tanácsnok urnál, az árlej-
tést megelőzőleg is megtekinthet-
hetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének, 1915. évi október hó
18-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Könyvkötő segéd

ki önállóan dolgozni tud,

azonnal alkalmazást nyer.

Ajánlatok a fizetési igény meg-
jelölése mellett

az Aradi Nyomda r. t.-hoz
intézendők.

704—1915. g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke az eddig Stefanov Mihály ál-
tal bérelt Nagylegelő dűlőbeli 714
sz. 5 holdnak 85 korona holdan-
kénti kikiáltási ár mellett. Az
eddig özv. Regyis Györgyné által
bérelt Gáj Szerb-u. 7. sz. 745
□-ölyni teleknek 86 korona 87
fillér kikiáltási ár mellett bérbe-
adása iránt folyó év október hó
25-én d. e. 10 órakor a városházán
árverést tart.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10 százaléka készpénzben,
vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta-
n szóbeli árverés megkezdése előtt
nyújtandók be s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a
bánompénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árverési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árverési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árverést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1915. évi október hó 18-án
tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér. Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelölendők. A legkisebb hirdetés 60 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők. A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ALKALMAZÁST KERES.

Házvezetőnőknek
ajánlunk jól főzni tudó nő. Cim Magyar-u. 7. 4128

ALKALMAZÁST NYER.

Keresünk
egy kereskedő segédt, aki fűszer, rövidírú és réfos szakmában járatos, románul is beszél, azonnali belépésre felvétetik Tauszig C. és Tea Kápolnás. 4121

Megbízható,
józan parádés kocsiat keresek. Nagy Parkas. 4181

Házmesternek
keresünk tisztaságos házaspárt. Kőműves és vízvezetési munkákban jártasak előnyben részesülnek. Cim a kiadóhivatalban. 4118

Könyvkötő segéd
ki önnálloa dolgozni tud azonnal alkalmazást nyer. Ajánlatok a fizetési igény megjelölése mellett az Aradi Nyomda r.-t.-hoz intézendők.

Fiatal ember
irodai gyakorlattal, nagyobb kördában alkalmazást talál; ajánlatok „Megbízható” jellegre a lap kiadóhivatalába intézendők. 4117

KIADÓ LAKÁS.

Szépén butorított
szoba, elő- és fürdőszobával november 1-re kiadó. Érdeklődni lehet Batthyány-u. 32/a. írászerületbe. 4118

Modern
négyoszoba, előszobától álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárat) villany, gázberendezéssel, Török L.-u. 1/b. új házában november 1-ére kiadó. 2647

ÜZLETEK.

Egy jóforgalmu
italmérési üzlet a Kossuth-utásban halálra miatt azonnal eladó. Tudakozódni Kaufmann Lajos és Társánál, Boros Beni-tér 21. 4124

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Róka-
(prémeket) vásárol Hehs Vilmos gyógyszerész. Arad. 4126

Több bricsnyereg
lótakaró, kő felszerelések, alighasznál állapotban eladók Bleier Ignác Szent Pál-u. 12. 4027

Étburgonyát
waggonfételben jutányosan elad Bartha István terménykereskedő. Brassó. 3946

Citrom
olcsóbb mint a piacon, legfinomabb körtét, szőlőt és más gyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca Fehér Kereszt épület. 8785

Lack
1 pántos cipő párja K 8, bársony pántos K 8, chevro 1 pántos K 11, bársony fűzős regatta K 11, lack 1915. divat, 1/2, Tango K 10. Cipő Tósszé, Apolló mosi mellett. 8405

Ossi Divat Album
1000 ábrával kor. 2-40 Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 781

KÜLÖNFÉLE.

Apróhirdetések
az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Eladó

20 Hl. legfinomabb minőségű 1 és 2 éves kétszer égetett

törköly pálinka

Adelmann Károly szőlőbirtokosnál, Újszentannán.

26804—1915.
Hirdetmény.

Aradvárosi m. kir. pénzügyőri biztosítóság 2754—1915. számú megkeresését és 2 drb. kimutatást azonnal adjuk ki a fogyasztási adó-felügyelőségnek, hogy azoknak közszemlére kitételét 1. év és hó 18-ai számított 8 napra hivatali helyiségében elrendeljük és erről az érdekelteket Kiss R. Emma, Fás-kerty Istvánné és Nagy Minálné esetleges felszólalásaik megtevése végett hirdetményileg értesítjük. Arad, 1915. október hó 18. A városi tanács.

Váltózkodók figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz. 242. Telefonszám 242.

Alma.

3 waggon szép alma eladó. Venni szándékozók forduljanak Serbán Jánoshoz Tiszafalva; posta Nagyhalmagy. 4122

Millió

ember használja

rekedtség, hurut, alnyájkésodás terek-hurut, fullasztó és gőrcsős köhögés ellen a 6516

Kaiser-féle mellpasztillát

3 „Fenyőjeggyel”
6050 bizonyítvány orvosoktól és magánemberek elismerő levele a legjobb ajánlás a biztos sikerre és közkedvelésre. — Egyetlen hasonló készítmény sem tud ilyen hatást elérni. Különösen kellemes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 80 filléres dobozban. Kapható: Szokolay Sándor, Hajós Arpad, Gutori Péter Kelemen, Breuer Fülöp, Ring Lajos, Rozsnyai Mátya, Vojtek Kálmán, Krebs Géza, Berger Gyula, Vajdits György, Hehs Vilmos, Götz Károly, Bernát János, Kárpáti János gyógyszerárban, Vojtek és Weiss drogeria, Hanzs Nestor drogeria, Török A. és Társa „Angyal” drogeria Arad, Stodeler Desső gyógyszerára Ujard. Zombory János gyógyszerára Újszentanna, Adler Lajos Gyula gyógyszerára M.-Pécska, Ore Kesző Pankola, Toffert Károly gyógyszerára Elek. Krausz Elemér gyógyszerára Glogovász Hegymondócska Géza Iris gyógyszerára Lippa, Székely Zoltán gyógyszerára Cserebón, Bauer Károly gyógyszerára Kevermes, Botim János gyaz. u-Pécska

28413—1915. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város tanácsa kívánatosnak tartja, hogy a levá-gott tengeriszárazak az idő szerint ne hordassanak be, hanem össze-gyűjtve kint a földeken a gáji alkapitányi hivatal által kijelölt egyes helyekre raktározassanak mindaddig, míg a szükségeseob gazdasági munkák befejezését nem nyerk.

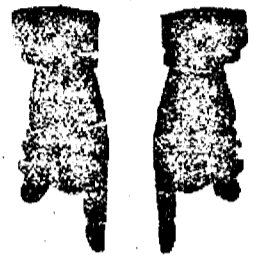
Közhirre teszem továbbá, hogy a város közönsége buza vetőmag-ról gondoskodni kíván.

Bejelentések átvétel kötelezettség nélkül a gájjak és ségajakra nézve a gáji alkapitánynál, a többi városrészek lakóira nézve pedig a városi kamarásnál tehető.

Arad, 1915. évi október hó 11. Green, főkapitány.

Sir-koszorukat

ajánl minden nagyságban, olcsó áron

Singer Sándor

Arad,
József főherceg-ut 1. sz.
(a városházzal szemben.)

Ugyanott

Gyermekjátékok,
Bőrridikülök,
Harisnyák,
Keztyük,
Zsebkendők,

Férfi fehérneműek,
Férfi kalapok

a legolcsóbban szerezhetőek be

Singer Sándor
üzletében Aradon,
József főherceg-ut 1.